

To Cite This Article: Ceylan, S. & Somuncu, M. (2020). Socio-spatial decomposition seen between second home owners and local people: Case of Pelitköy (Burhaniye). *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 42, 182-198.

Submitted: March 07, 2020

Revised: June 12, 2020

Accepted: June 27, 2020

SOCIO-SPATIAL DECOMPOSITION SEEN BETWEEN SECOND HOME OWNERS AND LOCAL PEOPLE: CASE OF PELİTKÖY (BURHANIYE)

İkinci Konut Sahipleri İle Yerel Halk Arasında Görülen Sosyomekansal Ayrışmaya Bir  rnek: Pelitköy
(Burhaniye)

Serdar CEYLAN¹

Mehmet SOMUNCU²

 z

Araştırmanın amacı ikinci konut sahipleri ile yerel halkın birbirlerine karşı tutumlarını anlamaya çalışmaktır. Araştırmada nicel ve nitel yöntem birlikte kullanılmıştır. Pelitköy'de ikinci konut sahibi 350 kişiye anket uygulanmış; 18 kişiyle de yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Anket verileri SPSS 16.0 programında, görüşme verileri ise MAXQDA 12 programında betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, ikinci konut sahiplerinin bir kısmı, yerel halkın kendilerine karşı olumlu d ş nlere sahip olduğunu, belediyenin önceki dönemlere göre daha iyi çalıştığını belirtmektedir. Yerel halk ise, ikinci konut sahiplerinin emekli, sıcakkanlı, iyi insanlar olarak nitelemektedir. Ancak yerel halkın bir kısmı ise, ikinci konut sahiplerini köy halkını basit gören ve trafikte kurallara uymayan insanlar olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca yerel halk; ikinci konut sahiplerini, sahil kenarındaki sitelere duvar çekerek yerel halkın sahili kullanmasına izin vermemekle, yerelde yaşama maliyetini, konut ve arsa piyasasını yükseltmekle ve trafikte yoğunluğa sebep olmakla suçlamaktadır. Bu durum mekândaki sosyal gerilimi artırmaktadır. Ayrıca ikinci konut sahiplerinden bazıları ise, yerel esnafı fırsatçı, yerel yönetimi vergi ve fatura tahsilatında fırsatçı olarak nitelendirmektedir. Sonuç olarak, alanda ikinci konut turizminden kaynaklı olarak sosyomekansal bir ayrışmanın olduğu; olumlu düşüncelere rağmen paydaş gruplar arasında sosyal ayrışma ve sosyal atışmaların yaşandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İkinci Konut Turizmi, Alğı, Sosyokültürel Etki, Pelitköy, Burhaniye

Abstract

The aim of study is to understand social problems and perceptions between second homeowners and local people. Different stakeholders were reached in the research which was carried in the quantitative and qualitative research design. The survey was made to the second homeowners (350). Moreover, face-to-face in great detail interview was made via semi-structured forms for 18 people from second homeowners. The survey data was analysed descriptively in SPSS 16.0 program and interviews was analysed descriptively in MAXQDA 12 program. According to the research findings, some of second homeowners state that local people have positive thinks about themselves and the municipality is working better than previous periods. Local people define second homeowners as retired, friendly and good people. However, some of local people criticize second homeowners, because of variety of reasons like see the local population simple and do not obey the rules in the traffic. Moreover, they accuse second homeowners do not allow local people to use beach, with increasing the cost of living, with raises the real estate market and causing traffic density. This situation increases social tension in the space. In addition, some of second homeowners state that the local artisans sell products at high prices and the municipality doing opportunism in tax and bill collection. As a result, the second home tourism caused socio-spatial decomposition in the study area. Despite positive thoughts, there is social segregation and social conflict among stakeholders in the area.

Keywords: Second Home Tourism, Perception, Social Effect, Pelitköy, Burhaniye

¹ **Correspondence to:** Res. Assist., Mehmet Akif Ersoy University, Art and Sciences Faculty, Department of Geography, Burdur, TÜRKİYE., <http://orcid.org/0000-0002-9599-5586>, serdar_ceylan_51@hotmail.com

² Prof., Ankara University, Faculty of Languages and History Geography, Department of Geography, Ankara, TÜRKİYE., <http://orcid.org/0000-0001-8890-0537>, somuncu@ankara.edu.tr

GİRİŞ

İnsanların genellikle tatil, dinlenme ve yenilenme amaçlı olarak yılın belirli bir döneminde kullandığı ikinci konutlar (Marjavaara, 2008: 7; Çimen, 2010: 10), tatil zamanlarında yararlanılan ve kentsel yaşam koşullarının dışında yapılan bir özel emlak yatırımı (Çubuk, 1984; Mizan, 1994: 9-10) olarak tanımlanmaktadır. Marjavaara'ya (2008: 7) göre ise ikinci konut, sahipleri ya da başka birileri tarafından geçici ziyaret için kullanılan bir mesken olup, kullanıcının kalıcı olmayan yeridir. İkinci konutlar; başka bir yerde ikamet eden kullanıcıları tarafından satın alma veya kiralama yoluyla yılın belirli dönemlerinde rekreatif amaçlı olarak kullanılan, fiziksel çekiciliği yüksek mekânlarda (göl, deniz kıyısı vb.) inşa edilmiş, turizm sektörü ile bütünleşmiş ve bir emlak yatırımı özelliği gösteren sabit bir mülk (Görgülü ve Manisa, 2008; Gökeniz vd., 2010: 848) olarak da tanımlanabilmektedir. Birol-Özerk'e (2012: 29) göre ise ikinci konutlar; yılın belirli dönemlerinde genellikle tatil amacıyla kullanılmak üzere inşa edilen, kullanıcısının kent yaşantısının artan sorunlarından uzaklaşmak, dinlenmek, yenilenmek gibi amaçlarla görece kısa süreli olarak kullanılmakta olan bir yapı tipidir. Nitekim yapılan birçok çalışmada da ikinci konutlar, genel olarak boş zaman tüketiminin bir bölümü olarak görülmüştür (Marsden, 1977: 57-73; Hoogendoorn ve Visser, 2004: 106).

İkinci konutların etkileri üzerine yapılmış çok farklı tematik çalışma bulunmaktadır: İkinci konutların sayıları ve coğrafi mekândaki dağılışı, ikinci konut gelişimi, kırsal alanlarda ikinci konutlar, ikinci konut turizminin finansal boyutu ve bölgesel kalkınmaya etkisi, ikinci konut sahipliğini etkileyen faktörlerin ve kullanmadaki motivasyonların analizi, ikinci konutların geleceği ve turizmde kullanılabilirliği, ikinci konutların daimi konutlara dönüştürülmesi, ikinci konutların turizmde kullanılabilmesi, pazarlanması ve buna ilişkin model öneriler, ikinci konut satın alma motivasyonunu etkileyen faktörler, ikinci konutlarda yaşayan yabancıların yaşam kalitesi kriterlerinin analizi, ikinci konutların mekândaki dağılışı, öne çıkan konulardır. İkinci konutların sosyokültürel etkileri üzerine ise, 1990'lı yıllardan itibaren araştırmaların yapıldığı görülmektedir.

LİTERATÜR

Dünyada İkinci Konut Turizminin Sosyo-Kültürel Etkileri

İkinci konut sahiplerinin yerel halk üzerindeki etkileri; ekonomik, sosyal ve çevresel değişkenler gibi farklı perspektifler ile analiz edilmektedir (Atkinson, Picken ve Tranter, 2009; Hoogendoorn ve Visser, 2011a; Hoogendoorn ve Visser, 2011b; Van-Noorloos, 2012; Hay ve Visser, 2014: 158). Nitekim ikinci konutların plansız gelişimi dünyada birçok probleme neden olmaktadır. Bu durum, kırsal alanda yaşayan yerel halkta birtakım ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel zararlara neden olmaktadır (Keshavarznia, Sarvar ve Mahdavi, 2013: 182). Ancak ikinci konut turizminin bu etkileri arasında en az üzerinde düşünülen kısım, sosyo-kültürel etkiler konusu olmaktadır (Coppock, 1977; Marjavaara, 2008; Van-Noorloos, 2012). İkinci konut turizminin sosyo-kültürel etkileri destinasyonlarda birçok çatışmanın kaynağı olabilmektedir (Gallent ve Tewdwr-Jones, 2000). Nitekim ikinci konut sahipleri sık sık kentsel yaşam tarzını ve kentsel normlardaki değerleri temsil etmesi destinasyonda yaşayan yerel halk ile sosyal çatışmaya yol açmakta (Marjavaara, 2008: 17) ve aynı zamanda ikinci konut sahipleri, çeşitli aktiviteler yoluyla ev sahibi toplumu sosyokültürel bakımdan etkilemektedir (Hall ve Müller 2004; Hay ve Visser, 2014: 159-160). Konu üzerine yapılmış araştırmalara bakıldığında, farklı sosyokültürel sorunların tespit edildiği görülmektedir.

İkinci konut turizmi, son otuz yıldır coğrafya, turizm, planlama, ekonomi ve sosyoloji gibi farklı alanlardaki araştırmacılar tarafından araştırılan bir konu olmuştur (Coppock, 1977; Williams ve Hall, 2000; Asgary, Rezvani ve Mehregan, 2011: 31). Birçok araştırmacı, turizm alanlarında (destinasyonlarda) ikinci konutların etkilerini ve gelişim yönünü araştırmıştır (Müller, 2013; Wu, Xu ve Lew, 2013; Osbaldiston, Picken ve Duffy, 2014). Araştırmacıların bu çalışmaları içerisinde genellikle iki farklı yaklaşım ortaya çıkmaktadır. Bunlardan ilki, ikinci konutların gelişiminin desteklenmesi; diğeri ise kırsal alanlarda ikinci konutların olumsuz etkiler oluşturacak bir biçimde gelişmesidir. İkinci konutlara karşı en devamlı ve karşıt fikirler Britanyalı araştırmacılarından (Gallent ve Tewdwr-Jones, 2000; Gallent, Mace ve Tewdwr-Jones, 2003; Gallent, Mace ve Tewdwr-Jones, 2005; Gallent, 2007) gelmiştir (Hoogendoorn ve Visser, 2015: 1).

Kırsal istilanın bir aracı ve çatışmanın bir kaynağı olarak ikinci konutlar, Coppock'un (1977) topladığı bilgiler içinde önemli bir yer tutmuştur. Ancak çatışmanın bir kaynağı olarak, konuyla ilgili sorunlar giderek artmıştır. İkinci konut sahipleri ile yerel halk arasında kültür farklılığından dolayı toplumsal sorunlar görülebilmektedir. Örneğin İngiliz ailelerin Galler'de ikinci konut sahibi olması, toplumsal rahatsızlıklara yol açmakta (Robinson, 1976), hatta uluslararası sorunlar bile ortaya çıkabilmektedir (Simmons, 1975; Özgüç, 1984: 128). Nitekim Britanya bağlamında düşünüldüğünde, ikinci konut turizminin toplum içinde birçok probleme sebep olduğu görülmektedir. Özellikle Galler'de, farklı milletler ve etnik gruplar arasında anlaşmazlıklar fark edilmiştir. İkinci konut istilası nedeniyle konut erişilebilirliğinin azalması (konut kıtlığı), emlak fiyatlarının artması, toplumda dengesizliklerin oluşması, kırsaldan dışa olan göçlerin hızlanması, yerinden

etme, sezonluk yoğunluk ve hareketten dolayı suç olaylarında artış, ikinci konut sahipleri ve yerel halk arasında kaçınılmaz bir şekilde beliren çatışma, kırsal alanların estetik doğası üzerinde görülen farklı pozisyonlar, doğal ortamın değişmesi ve altyapının genel olarak artırılması artan sorunlar olarak söylenebilir (Müller ve Hoogendoorn, 2013: 359; Hoogendoorn ve Visser, 2015: 2). Bu yüzden ikinci konutlar, kırsal alanlarda istenmeyen bir değişim olarak görülmektedir (Müller, 2011). Özellikle Britanya’da ikinci konutlar, kırsal alanlar için tehdit olarak görülmektedir (Müller ve Hoogendoorn, 2013: 353). Gallent, Mace ve Tewdwr-Jones’in (2005) çalışmasında da bahsedilen bu sorunlar, Galler kırsal bölgesiyle ilişkili sorunlardır. Ancak Marjavaara, İsveç’in durumu hakkında yaptığı çalışmalarda (2007; 2008) karşı bir kanıt ortaya koymuş; kırsal toplumların yerini boşaltması yönünde ve çatışmayı artırıcı yönde çok az bir bulguya rastlamıştır (Müller ve Hoogendoorn, 2013: 359).

Portekiz’de ikinci konutların gelişimi, genel olarak çoğu Avrupa ülkesindeki eğilimleri takip etmesine rağmen, bazı özel durumlara sahiptir. Bu özellikler iç ve dış göçlerle, yeni konut inşa edilenlerin dışındaki kırsal alanların nüfus kaybetmesi ile güçlü bir şekilde ilişkilidir. İç ve dış göçlerle ilk konutlar, ikinci konutlara dönüşmektedir (Oliveira, Roca ve Roca, 2015: 183-184). Ayrıca ikinci konut sahiplerinden dolayı konut fiyatlarının artması, kalıcı kırsal nüfusun yerinden edilmesi sorununu gündeme getirmekte ve bu durum sonucunda, genç ailelerin bir konut satın alamamasına neden olmaktadır. Bu yüzden geleneksel kırsal konutlar zamanla sezonluk konutlara dönüşmektedir (Coppock, 1977; Hall ve Müller, 2004; Gülcan, 2013: 11).

Halfacree’ye (2011: 144) göre; “sadece zenginler için” olan ikinci konutlar, Britanya içinde baskın bir temsilci yansıtmaktadır. Bu durum; tüketimin elit bir formu olarak, elit kırsal sosyal mekânın (coğrafyanın) üretilmesine artan bir şekilde katkıda bulunmaktadır (Hoogendoorn ve Visser, 2015: 1-2). Müller’in (2011) de dikkat çektiği üzere, Kanada’da ikinci konut gelişimi sık sık kırsal peyzajdan ayrılmakta ve elit bir peyzaja doğru kırsal bölgeler değişmektedir. Bu elit peyzaj, kırsal yaşamın kentsel imajlar ile geleneksel kırsal yaşam stillerinin bir çatışmasını ima etmektedir. Simmons (1975) araştırmasında, Kanada nüfusunun % 94’ünün yaşadığı 483 km’lik Kanada-ABD sınırı boyunca New York eyaleti sahiplerinin ikinci konut satın almalarının Kanadalıların yaşam alanını daralttığı için, sık sık sorunlara neden olduğunu belirtmektedir (Özgüç, 1984: 128). Flognfeldt (2002) ise, Norveç’in kırsal bölgelerindeki ikinci konutların kırsal alanları geliştirmek için bütüncül bir kaynak olarak görüldüğünü belirtmektedir. Genel husus, ikinci konutların destinasyon bölgesinin karakter ve kimliğini etkilemesidir (Hay ve Visser, 2014: 160).

Rye (2011), Norveç’te ikinci konutların olduğu kırsal alanlarda 2008 yılında yapılmış Norveç ulusal anketi üzerinden çalışmasını yürütmüş; bu anket verileri üzerinden kırsal nüfusun ikinci konut turizmine karşı tutumu incelemiştir. Kırsal nüfustaki genç yetişkinler, kadınlar ve düşük gelir gruplarının ikinci konut olgusuna karşı bir duruş gösterdiği; arazi sahipleri gibi ikinci konutlara ekonomik bakımdan ilgi duyanların ise olumlu bir bakış açısının olduğu çalışmada tespit edilmiştir. Farstad ve Rye (2013), Norveç kıyılarında ve dağlık iç bölgelerdeki farklı lokasyonlarda yaptığı çalışmada, yerel halkın, ikinci konut sahiplerinin ve bölgedeki belediyelerin kırsal alanı nasıl koruduğu üzerine yoğunlaşmıştır. Yapılan bu çalışmada, ikinci konutların kırsal kalkınmaya olumsuz bir yönünün olmadığı; ancak ikinci konut sahiplerinin yoğunluğunun yüksek arazi kullanımına neden olduğunu ve bu durumun sosyoekonomik çatışmaların potansiyelini etkilediği belirtilmiştir.

Casado-Diaz (1999), Torrevieja şehrinde (İspanya) ikinci konutların sosyo-demografik etkileri üzerine yaptığı çalışmada, ikinci konut sahiplerinin alana gelmesinin yanında istihdam amaçlı olarak dışardan gelen göçlerle birlikte bölgenin sosyo-demografik yapısında değişimler olduğunu belirtmiştir.

Marjavaara (2007), Stockholm’daki (İsveç) Archipelago takımadalarında yapmış olduğu çalışmada, ikinci konut ve yerinden olma konusunu çalışmıştır. İsveç istatistikçiler tarafından oluşturulan ASTRID veri tabanına göre yapılan analizlerde, araştırma alanındaki ikinci konutlara yüksek talep olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ikinci konut alanlarında yerel halkın kentsel değerlerin ve yabancı davranışların saldırısı altında kaldığı, gençlerin bölgeden hareket ettiği ancak yaşlıların geride kaldığı çalışmada tespit edilmiştir.

Salamin (2011), Brione S. Minusio (İsviçre) kırsal yerleşmesinde ikinci konut sakinlerinin alana ne düzeyde entegre oldukları üzerine nicel yöntemde yaptığı çalışmada, ikinci konut sahiplerinin yarısının (%53,6) alana bağlanma hissetmediğini belirlemiştir. Ayrıca kırsal yerel halk; ikinci konut sakinlerinin bölgede kısa süreli kalması, kültürel farklılıklara ve farklı düşünme biçimlerine sahip olması ve iletişim sorunu göstermesi nedeniyle alana ve ev sahibi topluma uyum (entegrasyon) sağlayamadığını belirtmiştir.

Türkiye’de İkinci Konut Turizminin Sosyo-Kültürel Etkileri

Türkiye’de ikinci konut turizminin sosyo-kültürel etkileri üzerine yapılan çalışmalara baktığımızda, yere özgü kültürel değerlerin yozlaşması ve kaybı ya da Urry’nin (1995) de belirttiği gibi, söz konusu kültürel değerlerin tüketilmeye açık metalara dönüştürülmesi öne çıkmaktadır. Söz konusu mekânlarda toplumun kendine özgü adetleri, yaşama biçimi ve

alışkanlıkları, gelenek, görenek ve ritüelleri değişebilmektedir (Biroi-Özerk, 2012). Nitekim Kozak ve Duman'ın (2011) Datça (Muğla) ilçesi örnekleminde, ikinci konutların turizme kazandırılması üzerine karma (anket, görüşme) yöntemde yaptığı araştırmada, ikinci konut sahiplerinin konutlarını ağırlıklı olarak (%81,8) yabancılara kiralama eğiliminde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Polat-Üzümcü ve Özmen (2018), Sapanca (Sakarya) örnekleminde nitel yöntemde yaptığı araştırmada, ikinci konutların daha çok Ortadoğu'dan gelen Arap turistler tarafından sezonluk olarak kiralandığı görülmüştür. Zoğal (2016), Zoğal ve Emekli (2018) ise, ikinci konut sahiplerinin ikinci konutlarını turizm yoluyla kiralamasının ne gibi kültürel etkiler oluşturduğunu Urla (İzmir) örneklemini üzerinden nitel yöntemle araştırmıştır. Urla'da ikinci konut sahiplerinin yeni insanlar tanımak, yeni kültürler öğrenmek ve İzmir kültürünü tanıtmak gibi motivasyonlarla konutlarını başkalarına kiralama eğilimi gösterdiği belirlenmiştir. Başka bir deyişle, kültürel motivasyonlar, konutların kiralınmasında önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir.

Öztoprak (1995), Foça (İzmir) örnekleminde karma (anket ve görüşme) yöntemde yapmış olduğu araştırmada, ikinci konutların fiziki çevre ve sosyal yapıya etkilerini incelemiştir. İkinci konut turizminin emlak piyasasını artırmasının yerel halkın konut kiralamasını zorlaştırdığı, yaz dönemlerinde tarımsal sulama için yerel halkın su sıkıntısı yaşadığı; ancak tüm bunlara rağmen yerel halk daha çok kazanmak için alana daha fazla kişinin gelmesi gerektiği çalışmada tespit edilmiştir. Ayrıca yaz döneminde gerçekleştirilen kültür festivalleri ile kültürel etkileşimin olduğu çalışmada vurgulanmıştır.

Gündüz (2003), Mahmutlar Beldesi (Alanya) örnekleminde nicel yöntemde yapmış olduğu araştırmada, ikinci konutların fiziki çevre ve sosyal yapıya etkilerini araştırılmıştır. İkinci konut sahiplerinin genelde İç Anadolu Bölgesi'nden alana geldiği ve bu konutları kullananların yörede kültürel ve doğal değerlerin tahribine neden olduğu araştırmada belirlenmiştir.

Baltacı (2011), Alanya'da ikinci konut edinen yabancıların kentin sosyal ve kültürel yapısına olan etkileri incelemiştir. Nicel yöntemle yerel halka yapılan araştırmada; yabancıların ikinci konut satın almasıyla birlikte manevi değerlere bağlılıkta zayıflama olduğu, ahlak kurallarına aykırı davranışlarda artışlar meydana geldiği, yabancı kültüre duyulan hayranlığın giderek arttığı, yemek ve müzik alışkanlıkları ile evlilik anlayışı başta olmak üzere yerel kültürde bozulmalar görüldüğü araştırmacı tarafından belirlenmiştir.

Biroi-Özerk (2012), Türkiye'de ikinci konut sayısının artması ve dolayısıyla yaz aylarında kıyı bölgelerinde nüfusun artması, yerel halkın kısa vadede çevredeki arsa fiyatlarının ve ekonomik hareketliliğin yükselmesi nedeniyle ikinci konut turizmine olumlu bakmasına neden olmaktadır. Ancak orta ve uzun vadede çevreyi kullanma hakkının sonradan gelenler tarafından yerel halkın elinden alınması ve çeşitli sosyal sorunların yaşanması, alanda sosyo-kültürel uyumsuzluklar nedeniyle memnuniyetsizliklere neden olmaktadır. Biroi-Özerk (2012), Kuzey Ege kıyılarında ikinci konutların kültürel değerlerin yozlaşmasına neden olduğunu; ikinci konut sahipleri ile yerel halk arasında sosyokültürel ayrışmaların yaşandığını ve ikinci konutlar nedeniyle yere özgü mimari dokunun kaybolduğunu literatürden derleyerek ve sahada gözlem yaparak yorumlamıştır.

Okuyucu (2016), ikinci konutların sosyokültürel etkileri konusunda yerel halkın tutumlarını Çınarcık (Yalova) örneklemini üzerinden karma (anket ve görüşme) yöntemde araştırmıştır. Bu çalışmada, ikinci konutların aile ve toplum üzerinde olumsuz etkiler oluşturduğu ve günlük yaşam üzerinde birtakım negatif etkilere neden olduğu tespit edilmiştir. Alkol tüketimi nedeniyle çocuklarının sokakta oynamaları konusunda ailelerin duydukları güvenlik kaygıları, kişiler arasında görülen kavga olayları ve hırsızlık, yaz döneminde görülen aşırı kalabalık, gürültü ve trafik kaynaklı sorunlar Yalova Çınarcık'ta görülen sosyo-kültürel etkiler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Küçük ve Kılıç'ın (2018), Karasu ilçesi (Sakarya) örnekleminde karma (anket, görüşme) yöntemde yaptığı araştırmada ise, ikinci konutların alanda hızlı bir gelişme gösterdiği, ikinci konutlardan dolayı artan yaşama maliyetleri karşısında yerel halkın ikinci konut sahiplerine karşı daha negatif bir tutum gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca kıyıda ikinci konutlar ile diğer mahallerde yaşayan yerel halk arasında sınırlı bir sosyo-mekânsal ilişkisinin var olduğu, bu durumun sosyal gerilimin en az görülmesinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada ise, ikinci konut sahipleri ile yerel halk arasında görülen sosyokültürel gerilimi ve paydaşların birbirleri hakkındaki düşüncelerini anlamaya çalışılmıştır. Araştırma, Türkiye'deki ikinci konut turizminin sosyo-kültürel etkilerine katkı sağlamak; Edremit Körfezi kıyılarında yer alan ikinci konutların oluşturduğu sosyokültürel etkileri anlamak bakımından önem arz etmektedir. Türkiye'nin farklı bölgelerindeki ikinci konut turizmi alanlarında araştırma yapacaklar için bir karşılaştırma yapma imkânı sunacaktır. Kırsal alanda yer alan ikinci konutların kentli nüfus ile yerel halkın arasında nasıl bir sosyokültürel gerilime neden olduğunun ortaya koyulması bakımından da literatürde önemli bir boşluğu dolduracaktır.

YÖNTEM

Araştırmada hem nitel hem de nicel verilerin birlikte toplandığı, ayrı ayrı analiz edildiği ve sonuç kısmında birlikte yorumlandığı "yakınsayan paralel karma yöntemi" kullanılmıştır. Bu yöntem ile nicel ve nitel verilerin birbirini

desteklemesi, doğruluğunun kontrol etmesi, bulguların bütünleştirilmesini sağlaması amaçlanmıştır. İkinci konut sahiplerinden 350 kişiye anket uygulanmış; katılımcılar, basit tesadüfî (rastlantısal) örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. İkinci konut sahipleri sadece yaz döneminde geldikleri için, Pelitköy Mahallesi nüfusuna değil sürekli ikametgâhlarının bulunduğu yerleşme nüfusuna kayıtlıdır. Bu nedenle, anket örneklem sayısı, ikinci konutları kullanan kişi sayısı üzerinden belirlenmeye çalışılmıştır. Alandaki konut sayısı hakkında Burhaniye Belediyesi'nde bir istatistiki veri olmadığı için, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Su Abonmanlık Birimi (BASKİ)'ne kayıtlı aktif su abonman sayısına göre, alanda yer alan ikinci konut sayısı belirlenmeye çalışılmıştır. BASKİ aktif su abonman sayısına göre, Pelitköy sahilinde yaklaşık 4902 ikinci konut bulunmaktadır. Her konutta 2 kişinin yaşadığı esas alınarak alandaki ikinci konut sahibi 10.000 kişi olarak hesaplanmıştır. Konutlarda yaşayan toplam kişi sayısı üzerinden araştırma evreni 10.000 olarak hesaplanmıştır. %95 güvenilirlik düzeyi ve %5 hata payı ile örneklem ikinci konutları kullananlar n=350 olarak belirlenmiştir. Anket verileri SPSS programında betimsel olarak analiz edilmiştir. Katılımcıların yerel halk ile ilişkileri, mekânsal algıları, mekânı nasıl ve ne yönde deneyimledikleri gibi durumlar yazarlar tarafından geliştirilen ifadeler olup, araştırmada ölçülmek istenmiştir. Buna göre araştırma grubuna belirli yargılar yöneltilmiş ve bu yargıya katılıp katılmadıkları 5'li likert ölçeği ile kesinlikle katılmıyorum (1) ile kesinlikle katılıyorum (5) arasında derecelendirmeleri istenmiştir. Ayrıca yarı yapılandırılmış görüşme formları üzerinden 38 kişiyle de yüz yüze derinlemesine (30-50 dk.) görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme sorularının tam olarak yapılandırılmasından kaçınılmış; görüşme formu üzerinden katılımcı ile derinlemesine görüşmenin yapılması hedeflenmiş; görüşme esnasında konunun açılması için yer yer sondaj sorular sorulmuştur.

Görüşme soruları: Dışarıdan gelen yazlıkçılar hakkında ne düşünüyorsunuz? Dışarıdan gelen yazlıkçıların size ve köy halkına karşı tutum ve bakış açıları nasıldır? Pelitköy ve Burhaniye halkı hakkında neler düşünüyorsunuz? Yerel halkın size karşı tutum ve bakış açılarını nasıl buluyorsunuz? Pelitköy'deki belediye hizmetlerini nasıl buluyorsunuz? Görüşme yapılan kişiler (ikinci konut sahipleri ve belediye yetkilisi), amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Sahada ses kaydına alınan görüşmeler, daha sonra Microsoft Word programına yazılarak MAXQDA 12 programına aktarılmıştır. Programın sol ara yüzünde oluşturulan kategoriler altına, sağ ara yüzdeki görüşme metninden alıntılama ve kodlamalar yapılmıştır. Kodlamalar, katılımcı ifadelerinin koda dönüştürülmesi (açık kod sistemi) ile oluşturulmuştur. Nitel bulgularda daha önceden oluşturulan alt temalar içerisindeki alıntılama içerisinden birbiriyle ilişkili kodlar bir araya getirilerek *açık kodlama* yapılmıştır. Açık kodlamada sabit kodlar ortaya koyulmuştur. Bu kodlar, olayı anlatan betimleyici kodlardır. *Aksiyel kodlamada*, açık kodlamada oluşturulan sabit kodlar bir araya getirilerek çekirdek kategoriler oluşturulmuş ve veriler arasında yeniden bir bağlantı kurulmuştur. Bu kodlar ile bir olayın ortaya çıkmasındaki nedensel koşullar belirlenmiştir. *Seçici kodlamada* ise, temel (merkezi) kategori belirlenmiş, diğer kategorilerin merkezi kategori ile ilişkili olarak ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Yapılan bu *kategorisel analizler* (kategorileştirme ve kodlamalar) neticesinde, kırsal turizmin etkileri ana kategori içinde soyutlama düzeyinde anlaşılmasına çalışılmıştır. Nitel bulgular 5 kategorik başlıkta temalaştırılmıştır: (i) ikinci konut sahiplerinin yerel halkla sosyal ilişkileri, (ii) ikinci konut sahiplerinin belediye hizmetlerine karşı algıları, (iii) yerel halkın "yazlıkçı" algısı, (iv) kamu yetkililerinin ikinci konut sahiplerine karşı algıları, (v) kıyı (sahil) kullanımında yaşanan sorunlar. Nitel veriler betimsel ve içerik analiz yöntemi ile yorumlanmıştır. Araştırma soruları: İkinci konut turizmi yerel halk üzerinde nasıl bir sosyo-kültürel etki oluşturmaktadır? İkinci konut sahipleri ve yerel halk alanda birbirlerini nasıl algılamaktadırlar?

Araştırmanın nicel ve nitel bulgularının bütüncül olarak tutarlı ve anlamlı olması, etik ilkelerin gözetilmesi çalışmanın güvenilirliğini artırmaktadır. Anket ve görüşme teknikleri ile veri çeşitlendirmesinin sağlanması, basit tesadüfî örnekleme ve amaçlı örnekleme ile doğru kişilere ulaşılması, sahadaki farklı paydaşlarla görüşmelerin gerçekleştirilmesi çalışmanın geçerliliğini yükseltmektedir. Görüşmelerde etik ilkelere uyulmuş, kişilere yönlendirici sorular sormaktan kaçınılmıştır.

ARAŞTIRMA ALANI

Araştırma alanı, Ege Bölgesi'nde Balıkesir İl'inin Burhaniye İlçesi'nde yer almaktadır. Pelitköy Mahallesi, köy (Pelitköy) yerleşim alanı ve sahilde yer alan ikinci konut yerleşim alanından oluşmaktadır. Köy yerleşim alanı, deniz kıyısından yaklaşık 4 km içeride yer almaktadır (Şekil 1).

Araştırma alanının Burhaniye ilçe merkezine olan uzaklığı ise yaklaşık 14 km'dir. Pelitköy kıyıları tarım (zeytin) alanı olarak kullanılırken, 1980'lerin sonunda inşa edilen ikinci konut siteleri ile turizm amaçlı bir yerleşmeye dönüşmüştür. Pelitköy'ün araştırma alanı olarak seçilmesinde, kırsal alanın kentli nüfusça yoğun olarak kullanılmasından dolayı alanda birtakım sosyokültürel etkilerin olduğu yapılan *pilot (ön) araştırmada* görülmüştür. Diğer bir deyişle, alanda ikinci konut turizminin etkileri üzerine *veri zenginliğinin olması*, ev sahibi toplum ile ikinci konut sahibi kentli nüfusun sosyal çatışma yaşadığının fark edilmesi (*alışılmamışlık*), Pelitköy'ün araştırma alanı olarak seçilmesinde etkili olmuştur. Kentli nüfusun kırsal yerel halkı sosyokültürel bakımdan nasıl etkilediği ve yerel halkın ikinci konut turizminden ne yönde etkilendiğinin belirlenebilmesi için alanın araştırma sahası olarak seçilmesi uygun görülmüştür.

Şekil 1: Araştırma Sahasının Lokasyonu

BULGULAR

Ankete İlişkin Analiz ve Bulgular

Katılımcıların temel demografik özelliklerine bakıldığında; katılımcıların %51,7'sinin erkek, %48,3'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir (Tablo 1). Demografik verilerden bir diğeri ise, katılımcıların yaş aralığıdır. Buna göre araştırma grubunda yer alanların %10'u 18-24 yaş aralığında yer almaktayken, %12,9'u 25-34 yaş, %16,3'ü 35-44 yaş, %17,4'ü 45-54 yaş, %26'sı 55-64 yaş ve %17,4'ü 65 ve üzeri yaş aralığında bulunmaktadır. Araştırma grubunun yaş ortalamasının (\bar{X} =48,51) ise yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, ikinci konutların genellikle emekliler ve yaşlılar tarafından tercih edilmesinden kaynaklanmaktadır. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında, araştırma grubunun %76,3'ünün evli, %18,9'unun bekâr, %3,4'ünün eşini kaybetmiş ve %1,4'ünün boşanmış olduğu görülmektedir. İkinci konut sahipliğine etkisi olabilecek bir diğer veri ise eğitim durumudur. Buna göre araştırma grubunun %9,1'i ilkokul, %3,1'i ortaokul, %30'u lise, %8,3'ü ön lisans, %42,9'u lisans ve %6,6'sı lisansüstü eğitim almıştır. Eğitim seviyesinin görece yüksek olması tabloda dikkat çekici bir veri olmuştur. Zira araştırma grubunun %57,8'inin farklı derecelerde de olsa üniversite eğitimi aldığı görülmektedir. Nitekim bu eğitim seviyelerinin yansımaları ise iş durumunda belirlemektedir.

Tablo 1: İkinci Konut Sahiplerinin Temel Demografik Özellikleri			
Değişken		N	(%)
Cinsiyet	Erkek	181	51,7
	Kadın	169	48,3
Medeni Durum	Bekâr	66	18,9
	Evli	267	76,3
	Boşanmış	5	1,4
	Dul	12	3,4
Eğitim	İlkokul	32	9,1
	Ortaokul	11	3,1
	Lise	105	30
	Ön lisans	29	8,3
	Lisans	150	42,9
Yaş	Lisansüstü	23	6,6
	18-24	35	10
	25-34	45	12,9
	35-44	57	16,3
	45-54	61	17,4
	55-64	91	26
Toplam	65+	61	17,4
		350	100

Araştırma grubunun %13,4'ünün kamu çalışanı, %47,7'sinin çoğunluğu kamu çalışanı emekli olmak üzere emekli, %12'si ev kadını, %12,6'sı özel sektör çalışanı, %2,9'u serbest meslek sahibi, %10,3'ü öğrenci, % 0,3'ünün çiftçi ve %0,9'unun işsiz olduğu görülmektedir. Bu bulgularda işsiz sayısının çok düşük seviyede olması dikkat çekmektedir (Tablo 2). Demografik verilerden elde edilen bir diğer bulgu, iş durumunun doğrudan etkilediği, gelir seviyesidir. Buna göre katılımcıların %8,6'sının hane aylık geliri 1000 TL'den daha düşükken, %0,6'sı 1001 TL ile araştırmanın yapıldığı dönemde asgari ücret olan 1400 TL arasında geliri olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla araştırma grubunun %9,2'sinin asgari ücret altında hane aylık geliri bulunduğunu belirtmek mümkündür. Bunun yanında %20,6'sının 1401-2000 TL arasında, %19,1'inin 2001-3000 TL arasında, %34,6'sının 3001-5000 TL arasında ve %16,6'sının 5000 TL üzerinde hane aylık geliri bulunmaktadır (Tablo 2). Genel olarak hane aylık gelir ortalamasının (\bar{X} =3956,37) Türkiye ortalamasının (1798 TL) üstünde olduğunu belirtmek mümkündür. Orta gelir grubundaki emekli ve yaşlıların araştırma alanında ikinci konut edinebilme durumu iki şekilde açıklanabilir. İlki, 1990'lı yıllarda kooperatif aracılığıyla uzun vade ödeme planı ile konut edinebilme imkânının bu kişilere sunulmuş olması, diğeri ise son dönemlerde kolaylaşan finans (kredi) edinebilme imkânının gelişmesidir.

Değişken	N	(%)	
İş Durumu	Kamu çalışanı	47	13,4
	Emekli	167	47,7
	Ev kadını	42	12
	Özel sektörde çalışan	44	12,6
	Serbest meslek sahibi	10	2,9
	Öğrenci	36	10,3
	Çiftçi	1	0,3
	İşsiz (çalışmayan)	3	0,9
Hane Aylık Gelir Durumu	0-1000 TL	30	8,6
	1001-1400 TL	2	0,6
	1401-2000 TL	72	20,6
	2001-3000 TL	67	19,1
	3001-5000 TL	121	34,6
	5000 + TL	58	16,6
Toplam	350	100	

Katılımcılara Likert ölçeğe yöneltilen ifadeler, yazarlar tarafından araştırma sahası için oluşturulmuş olup, ikinci konut sahiplerinin araştırma sahası ve alanda yaşayan yerel halk ile ilgili memnuniyet düzeyleri ölçülmek istenmiştir. Katılımcılara sorulan ifadelerle bakıldığında; "Pelitköy çok güzel bir yer" ifadesine (\bar{X} =4,05) katılıyorum (%75,1) ve kesinlikle katılıyorum (%16) seçeneğini işaretleyenler çoğunluğu oluşturmaktadır. Diğer bir deyişle, mekânla ilgili olumlu bir algıya sahip olan katılımcı oranının (%91,1) yüksek olduğu görülmektedir. "Pelitköy insanını seviyorum" ifadesine, katılımcıların (\bar{X} =3,49) büyük bir kısmı (%60) katılıyorum seçeneğini işaretlerken, kararsızların oranının (%21,1) ikinci sırada gelmesinde, bölgeye yeni gelmiş olma, yöre insanını tanımama, onlarla çok temas kuramama ve onlar hakkında bir fikir edinmemiş olma durumları etkili olduğu söylenebilir. Yöre insanı hakkında olumlu ifade (katılıyorum, kesinlikle katılıyorum) belirtenlerin oranı (%64,9) dikkate alındığında, ikinci konut sahiplerinin yöre insanı hakkında olumlu bir algıya sahip olduğu görülmektedir. Özellikle uzun yıllardır Pelitköy'de ikinci konuta sahip olan kişilerin Pelitköy halkı ile köy içerisinde (Pelitköy belediyesi, köy kahvehanesi, köy pazarı, köy esnafı, cami vb.) temas kurmuş olması ve yerel halk ile bir deneyiminin olması, iki paydaş arasındaki algının olumlu olmasını etkilemektedir. "Pelitköy insanı ile birlikte yaşamaktan memnun" olan katılımcı (\bar{X} =3,62) oranının (%72) yüksek olduğu görülmektedir. Kararsız olanların (%18) yöre insanı ile temas kurmuyor ya da bölgeyi tanımıyor olması etkili olduğu söylenebilir (Tablo 3).

İfadeler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Ortalama (\bar{X})
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	
Pelitköy insanını seviyorum	7,1	6,9	21,1	60,0	4,9	3,49
Pelitköy insanı ile birlikte yaşamaktan memnunum	3,7	6,9	17,4	67,7	4,3	3,62
Pelitköy sosyalleşmemi artırmaktadır	7,7	38,9	15,1	35,1	3,1	2,87
Belediyenin hizmetlerinden memnunum	28,6	32,6	18,9	19,4	0,6	2,31
Yazlıktaki komşularımı seviyorum	3,4	6	12,6	65,4	12,6	3,78
Yazlıktaki komşularıyla birlikte vakit geçirmektedirim	5,7	13,1	14	57,1	10	3,53

(1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) katılıyorum, (5) kesinlikle katılıyorum

"Pelitköy sosyalleşmemi artırıyor" ifadesine (\bar{X} =2,87) katılımcıların %38,2'i olumlu bir görüş belirtmişken, %46,6 gibi bir çoğunluk ise sosyalleşmediğini belirtmiştir. Katılımcıların yaş grubu, mekândaki beklenti (talep) durumlarını etkilemektedir. Genç yaş grubu, akşamları oturup eğlenebileceği daha canlı ve hareketli yerleri arzulaması ve bu tür

mekânları araştırma sahasında bulamaması “sosyalleşememe” olarak algılanmaktadır. “Belediye hizmetlerinden memnunuz” ifadesine katılanların ($\bar{X}=2,31$) oranının (%20) düşük olduğu, buna karşın belediye hizmetlerinden memnun olmayanların (%61,2) oranının yüksek olduğu görülmektedir. İkinci konut sahiplerinin siyasi görüşlerinin yanında, belediyeden daha çok hizmet beklemesi ve bunun karşılığını yeterince göremediklerini düşünmeleri gibi durumların etkili olduğu söylenebilir. Diğer bir deyişle, Balıkesir’in büyükşehir olması ve Burhaniye Belediyesi gelirlerinin Balıkesir Büyükşehir Belediyesi’ne gönderilmesi, buna karşılık artan hizmet taleplerine belediyenin yetişememesi durumu ikinci konut sahiplerinin memnuniyet düzeylerini etkilemektedir. “Yazlıktaki komşularımı seviyorum” ifadesine katılanların ($\bar{X}=3,78$) büyük bir kısmı (%78) olumlu görüş belirtmiştir. “Komşularım ile birlikte vakit geçirmekteyim” ifadesine katılanların ($\bar{X}=3,53$) (%67,1) da çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir (Tablo 3).

Görüşmelere İlişkin Analiz ve Bulgular

İkinci konutları kullanan orta ve üst yaş grubundan görüşme yapılan kişilere ilişkin bilgiler Tablo 4’te sunulmuştur. Emekli ve yaşlıların araştırma alanını neden tercih ettikleri ve bu alanda ne tür rekreasyonel faaliyetlerde bulduklarına ilişkin bulgular alt başlıklar altında kategorileştirilmiştir.

Kod	Cinsiyet	Yaş	Eğitim	İşi	Paydaş	Kod	Cinsiyet	Yaş	Eğitim	İşi	Paydaş
K1	Kadın	65	Lise	Emekli	Tip 1	K20	Kadın	56	İlkokul	Pazarıcı	Tip 2
K2	Erkek	65+	Lisans	Emekli	Tip 1	K21	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K3	Kadın	65+	İlkokul	Ev Kadını	Tip 1	K22	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K4	Kadın	65+	Lise	Emekli	Tip 1	K23	Erkek	47+	Ortaokul	Çiftçi	Tip 2
K5	Erkek	65+	Lisans	Emekli	Tip 1	K24	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K6	Erkek	65+	Lise	Emekli	Tip 1	K25	Erkek	59	İlkokul	Çiftçi	Tip 2
K7	Kadın	52	İlkokul	Ev Kadını	Tip 1	K26	Erkek	65	İlkokul	Emekli	Tip 2
K8	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 1	K27	Erkek	57	İlkokul	Çiftçi	Tip 2
K9	Erkek	21	Lisans	Öğrenci	Tip 1	K28	Erkek	65	İlkokul	Emekli	Tip 2
K10	Kadın	50+	Lise	Ev Kadını	Tip 1	K29	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K11	Kadın	60+	Ortaokul	Emekli	Tip 1	K30	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K12	Erkek	65+	Lisans	Emekli	Tip 1	K31	Erkek	40+	Lise	Çiftçi	Tip 2
K13	Kadın	65+	Lise	Emekli	Tip 1	K32	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K14	Erkek	55	Lisans	Memur	Tip 1	K33	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K15	Kadın	65+	Ortaokul	Ev Kadını	Tip 1	K34	Erkek	65+	İlkokul	Emekli	Tip 2
K16	Erkek	65+	Lisans	Emekli	Tip 1	K35	Erkek	37	Ortaokul	Kafe İşletmesi	Tip 3
K17	Erkek	65+	Lisans	Emekli	Tip 1	K36	Erkek	45+	İlkokul	Seyyar Satıcı	Tip 3
K18	Kadın	50+	Lise	Ev Kadını	Tip 1	K37	Erkek	50+	Lisans	Memur	Tip 4
K19	Erkek	43	Ortaokul	Çiftçi	Tip 2	K38	Kadın	29	Lisans	Emlakçılık	Tip 5

Tip 1: Yazlıklar, Tip 2: Yerel (Pelitköy) halkı, Tip 3: İşletmeci, Tip 4: Belediye yönetim, Tip 5: Emlakçı

Kategori 1: İkinci Konut Sahiplerinin Yerel Halkla Sosyal İlişkileri

Alt tema: Sosyal iletişim kurulan alanlar: Ev sahibi toplum ve ikinci konut sahipleri belirli mekânlarda bir araya gelerek birbirleriyle sosyo-ekonomik ilişki kurmaktadır. Bu etkileşim alanları: Pelitköy sahili, ikinci konut siteleri, Pelitköy (köy) içerisi (köy meydanı, kahvehane, köy pazarı ve cami), Pelitköy sahil kenarına kurulan semt pazarı, Burhaniye’ye kurulan semt pazarı. Aşağıda “sosyal iletişim kurulan alanlar” teması altında, ev sahibi toplumun ve ikinci konut sahiplerinin kurmuş oldukları sosyo-ekonomik ilişkiye yönelik katılımcı ifadelerinden bazı örnekler verilmiştir:

Pelitköy’deki yerel halk ile sahildekilerin çok teması olmuyor. Cuma günleri buradan oraya (köye) namaza giderler...(K1, Yazlıkçı). Yerel halkla temasımız var. Orda benim Kadir amcalarım var, Pelitköy’de. Onlara peynir yaptırdık, öyle tanıştık hala da konuşuyoruz. Çok güzel insanlar. Yağın tuzunu paylaşanlar insanlar. Kadir amcamızın oğlu bize bahçıvan olarak geliyor (K3, Yazlıkçı). Buranın yerlilerini daha çok alışverişte pazarda görüyorsun... (K10, Yazlıkçı). Pelitköy halkıyla temasımız oluyor (K13, Yazlıkçı). Buranın yerlilerini daha çok alışverişte pazarda görüyorsun... (K9, Yazlıkçı). Pelitköy halkı ile temasımız pek yok. Birkaç kişiyi tanıyoruz meslek sahibi olan. Yerel halkın bize bakışı olumlu. Şimdi gidiyoruz, onlarla alışveriş yapıyoruz. Onlar bizi tanıyorlar (K2, Yazlıkçı).

İkinci konut sahiplerinin bir kısmı köy (Pelitköy) içerisine gelerek yerel halk ile köy camisinde Cuma namazı kılmakta, yerel halk ile sohbet etmektedir. Ayrıca Pelitköy’de bulunan berber, PTT şubesi, bakkal, sağlık ocağı ve eczane gibi hizmetlerden de yararlanmaktadır. Cuma günü Pelitköy içerisine kurulan pazar, yazlıkların meyve ve sebze ihtiyaçlarını da karşılamasına imkân sağlamaktadır. Ancak Balıkesir ilinin büyükşehir olması ile birlikte Pelitköy Belediyesi’nin kapanması ve Burhaniye’ye bağlı bir mahalle konumuna dönüştürülmesi, ikinci konut sahipleri ile Pelitköy halkının iletişimini azaltmıştır. Bu konuya ilişkin katılımcı ifadelerinden bazı örneklerde bu görüşü desteklemektedir:

Pelitköy halkı ile ilişkiler var canım hiç yok da değil yani. Gelip bir şeyler satıyorlar burada. Eskiden büyükşehir'e bağlı değilken Pelitköy'e bağlı idik, vergimizi oraya yatırıyoruz, faturamızı oraya yatırıyoruz, dirsek teması halindeydik. Belediyenin kapanması ile etkileşimimiz azaldı. (K4, Yazlıkçı). Valla Pelitköy'ün halkı samimi bize. Bi biz vardık bir onlar buraya gelirdi. (Pelitköy eski) Belediye reisi o zamanlar otobüs çıkarırdı, belediye reisinin hanımı falan bizleri toplar gezilere götürürdü. Yani samimidir, iyidir Pelitköy'ün halkı. (K15, Yazlıkçı).

Pelitköy Belediye'sinin kapanmasının dışında, Cuma namazı için sahilden köye gelen ikinci konut sahipleri, sahile cami yapılmasıyla birlikte, köyün camisine daha az geldikleri ve köyle ilişkilerinin giderek daha da azaldığı belirtilmektedir:

Cuma namazına gelirlerdi, fakat şimdi aşağıya (sahile) cami yapıldı, eskisi gibi kalabalık gelmiyor artık...(K34, Yerel halk). Her zaman köyümüze gelirler, çayımızı içer giderler. Sohbet ederler bizle. Cuma günleri camiye gelenler oluyor. Cumaya geliyorlar ama eskisi kadar değil. Sahilde bir cami bir de mescit var. Adam su borcunu emlak borcunu yatırmaya geliyordu eskiden. (K24, Yerel halk).

Alt tema: Olumlu ifadeler: İkinci konut sahipleri, Pelitköy halkını kendilerini sevdikleri ve kendilerine karşı olumlu düşüncelere sahip olduklarını belirtmektedir.

Pelitköy insanı zaten yukarıda onlar. Çok iyi insanlar gerçekten sevecen insan seven insanlar yani. 6 km yukarıdalar, onlarla bir sıkıntı yok. Toplum insanı onlar, yani öyle şey değiller (K17, Yazlıkçı).

Alt tema: Olumsuz ifadeler: Bazı ikinci konut sahiplerinin ise, yerel halka karşı bakış açısının olumlu olmadığı görülmektedir. Bunun nedeninin yerel halkın tutum ve davranışlarından kaynaklandığını belirtmektedirler:

Ben Burhaniye'yi seviyorum ama Pelitköy'ü sevmiyorum. Köye gittiğin zaman bön bön bakarlar, tanısa da bakarlar tanımasa da bakarlar. Yazlıkçıların köyle ilgili bir çekincesi var (K1, Yazlıkçı). Pelitköy insanını sevmez bizi. Yerliler sevmez bizi. Hâlbuki döviz getiriyoruz biz buraya. Biz de Türk'üz Onlar da Türk, nedir, burası da bizim vatanımız. Biz gelip geçiciyiz diye istemiyorlar bizi. Gerçi ben devamlı artık buradayım, öyle şeyler yapamazlar bana. Ben artık buralı oldum (K18, Yazlıkçı). ...Burada iyisi de var kötüsü de var, anlaşılana da var anlaşılamayan da var, her çeşit insan olabiliyor...(K6, Yazlıkçı).

Pelitköy yerel halkı dışında, Burhaniye ilçe merkezi esnafı, ikinci konut sahiplerine karşı ilgisiz olmaları ve yaz dönemlerinde fiyatları yükselterek fırsatçılık yapmaları nedeniyle eleştirilmektedir.

Buranın (Burhaniye'nin) insanı ilkin iyiydi, sonra burayı yazlıkçı (tatil yeri) olarak görünce, esnafı hiç adamı kale bile almıyor, olsa da hoş olmasa da hoş diyor. Tabii ki içinde istisnalar da hariç. Ama yani öyle esnafılık şeyi yok. ...Ama Burhaniye'ye göre Edremit'in esnafı daha iyi (K11, Yazlıkçı). İnsan olarak seviyoruz da kazıkçılar. Burhaniye insanı kazıkçı, bunlar da kazıkçı. Kazıkçı olmasalar iyi ama kazıkçılar. Süt alıyorsun, üretici gidiyor sütün yağını alıyor, en pahalı fiyata satıyor (K14, Yazlıkçı).

Yerel halkının ikinci konut sahiplerini "dışardan gelenler" olarak gördüğü, bu kesimin kendi topraklarına (memleketlerine) yerleşerek hayat pahalılığına neden olduğu, yerel halk tarafından belirtilmektedir:

Buranın yerlisi dışarıdan geleni sevmiyor. Dışarıdan gelen insan burada kalıyor. Burada mutlaka bir yer alıyor ve bura yerleşiyor. Onlar yerleşince burada fiyatlar değişiyor. En basit, 50 kuruş olan (pet şişe) su 1,5-2 liraya satılıyor. Ona kızıyorlar. Ekmek çok ucuz oluyordu, mesela şimdi 2,5-3 lira. O yüzden tabii istemiyorlar. (K38, Emlakçı).

Kategori 2: İkinci Konut Sahiplerinin Belediye Hizmetlerine Karşı Algıları

Alt tema: Olumsuz ifadeler: Pelitköy (belde) Belediyesi'nin 2014 yılında kapanması sonucu, yerel halk ve ikinci konut sahipleri Burhaniye Belediyesi'nden hizmet almaya başlamışlardır. İkinci konut sahipleri, sahilin bazı yerlerinin çakıllı olması, deniz diplerinin yosunlu olması ve sahil kenarında çocuk oyun (park) alanı olmaması gibi gerekçelerle Burhaniye Belediyesi'ni eleştirmekte; belediyenin sahil için yeterli hizmet vermediğini ve sahille daha az ilgilendiğini düşünmektedirler.

Sahilin biraz daha gelişmesi gerekiyor. Bir tane doğru dürüst soyunma kabinini zor getirttik. Mesela bu plajların kumlarının elenmesi lazım. Arıyoruz belediyeyi elek bozuk diyorlar (K2, Yazlıkçı). Sahilleri temizlesinler, şu pisliği alsınlar, bir traktör getirsinler. Deniz aslında çok temiz ama giriyorsun kestane giriyor ayağına, taş giriyor (K7, Yazlıkçı). Belediye hizmetlerinden hiç memnun değiliz. Yollar yapılmıyor, bir de insanlara hiç hizmet verilmiyor. ...Çok gittik, belediyeden çok kovdular bizi (K11, Yazlıkçı). ...Kendi imkânlarımızla bazı şeyleri yapıyoruz. Yani belediye açısından 20 yıl önce de belediye aynı idi, şimdiki de aynı. Bi güzelleştirme bi çalışma (yok), herhangi bir sosyal tesislerimiz yok yani. ...Belediye olarak hizmet alamıyoruz. Verdiğimiz vergileri biz helal etmiyoruz. Şahsi ben 2 bin lira belediyeye her yıl vergi veriyorum, ama iki lira şeyini almıyorum. Böyle bir yerde mi oturmamız lazım? Sahillerin bankları olacak, ağaçları. ...Pislik içinde yaşıyoruz görüyorsun. Ama Öğretmenler Mahallesi, Ören (Mahallesi) buradan güzel (K12, Yazlıkçı).

Balıkesir ilinin 2014 yılında büyükşehir olması, Burhaniye Belediyesi gelirlerinin Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'ne gönderilmesine neden olmuştur. Bu durumda Burhaniye Belediyesi, ikinci konut sahiplerinin artan hizmet taleplerine yetişmekte mali güçlük çekmiş; ancak bu durum ikinci konut sahiplerinde hoşnutsuzluk oluşturmuştur.

Burası şimdi Burhaniye'nin bir mahallesi oldu. Eskiden Pelitköy belediye idi. Merkezden (Burhaniye Belediyesi'nden) daha iyiydi bence. Topladılar şimdi bizi şeye (Burhaniye Belediye'sine), paramız yok bilmem neyiz yok, yapamıyoruz, edemiyoruz diye (K12, Yazlıkçı). Belediyenin burada başta ana yolu yapması lazım. Ana yol delik deşik. Asfalt atılmalı, yolun kenarında kaldırımlar olmalı. Belediyenin burada hiç yatırımı yok. Belediyeye şikâyetlerimizi söylüyoruz, (mali) yardım gelmiyor ya da büyükşehir bakmıyor, büyükşehirin işi diyor. ...Belediye biraz çalışsa iyi olur, belediye az çalışıyor. ...Araba giderken toz duman birbirine karışıyor. Belediye kışın oturmadığımız ayların atık su paralarını yazın bizden alıyor (K2, Yazlıkçı). Belediye başkanı demiş ki "çıplak kadınlara hizmet mi edeceğim" demiş. ...Belediye CHP'den ise ödeneği yok yapmıyor, AKP'den ise çıplaklara hizmet etmiyor. ...Sen hizmet ver hangi partiden olursan ol. (K7, Yazlıkçı).

Burhaniye Belediyesi'nin ikinci konut sahiplerinden emlak vergisi başta olmak üzere birçok tahsilat yaptığı ve belediyenin kendilerini "yolunacak kaz" gibi gördüklerini belirtmektedirler:

Yazın ben bunlardan ne koparırsam (diye görüyor belediye), ondan sonra kışın da in cin top oynuyor. Yolunacak kaz gibi görüyorlar, ifadem aynen öyle. Gider Başkan'a da söylerim. Hizmet yok. (K16, Yazlıkçı).

Belediyeye hizmetlerine karşı olumsuz düşüncelerin bir nedeni ise, Burhaniye ilçe merkezi ile sahil arasındaki ulaşım hizmetlerinin yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır. Ulaşım araçlarının küçük olması, birçok yaşlının ayakta gidip gelmesine neden olmaktadır. Ulaşım araçları içerisinde nakit alımının yapılmaması (kartlı sisteme geçilmiş olması), kartı olmayan ya da kartında bakiye (TL) olmayan ikinci konut sahiplerinin ulaşım aracına binememesine neden olmaktadır.

Burada bir de vesayet sorunu var. Belediye bir şey koymuyor. Bir de kartla biniliyor, kartın yoksa paranla otobüse binemiyorsun, bu nedir. Para da kabul etmiyorlar, milletten kart dilen. Böyle saçma şey mi olur, parayı ver git. Kart çıkar. Beş gün misafir geldim, kart mı çıkartacağım. (K13, Yazlıkçı). Toplu ulaşım var üst üste biniyor insanlar. Minibüs yarım saatte bir geliyor. Bir de şu var, burada yaşayanların yüzde ellisi genç olsa kalkıp yaşlıya yer vereceksin, o yaşlı o yaşlı, yaşlıyı kaldırıp da yer de veremiyorsun. ...Yaşlı derken 65'in üzerinde olan insanlar. Bunlar oturması gereken insanlar ama kimse kimseye yer veremiyor. 70 yaşındaki kaynanam ayakta geldi (K17, Yazlıkçı).

65 yaş ve üzeri olan yaşlıların ulaşım araçlarını ücret vermeden binmesi, alandaki ulaşım şoförleri tarafından eleştirilmektedir. Sahil yerleşmelerinde yaşayanların genelde 65 yaş ve üzeri yaşlı kesim olduğu, çarşı ve pazar alışverişlerinde kendi özel araçlarını kullanmak yerine, ücretsiz biniş hakkı olduğu için, toplu ulaşım araçlarını tercih ettikleri için eleştirilmektedirler. Şoförler, 65 yaş ve üzeri kesimin ulaşım araçlarını ücretsiz kullanması nedeniyle yıl boyunca bir kâr elde edemedikleri belirtmektedirler. Bu konuda belediye yetkilileri de aynı görüşü paylaşmaktadırlar:

Dolmuş hizmeti de o da ayrı bir film. Ki o da bizim görevimiz değil büyükşehir yasasıyla büyükşehirde geçti. Efendim pazartesi günü sirkülasyon daha fazla. Pazara geleceğim diye, iki tane adamın Mercedes arabası var kapısının önünde. Binmiyor, belediyenin arabasıyla geliyor bedava diye. 65 yaş üstü bedava ya. Yuh diyorsun yani adamlara. Yani bizim de böyle dertlerimiz var (K37, Belediye yetkilisi).

Alt tema: Olumlu ifadeler: İkinci konut sahiplerinin bazılarının belediyenin çeşitli hizmetlerine karşı yaptığı eleştirilere rağmen, belediyenin çalışmalarının önceki dönemlere göre daha iyi olduğunu ve belediyeden memnun kaldıklarını belirten insanların da olduğu görülmektedir.

Belediyenin hizmetleri iyi yani, eskiye nazaran iyi. Gayet güzel oldu yolumuz, eskiden böyle değildi. İki senden beri gayet güzel, tabelalar kondu, yamuk yerler düzeltildi. Eskiden tek şeritti (sahil yolu), şimdi karşılıklı iki araba rahat rahat geçiyor. (K8, Yazlıkçı).

Kategori 3: Yerel Halkın "Yazlıkçı" Algısı

Pelitköy yerel halkının ikinci konut sahipleri hakkındaki düşüncelerine bakıldığında farklılık görülmektedir.

Alt tema: Olumsuz ifadeler: Köyde tarımla uğraşacak toprağı (zeytinliği) olmayan düşük gelirli kişiler (Romanlar), ikinci konut sahiplerini kendileri için genellikle bir nimet olarak görmektedir; ancak köyde tarımla uğraşacak kadar toprağı (zeytinliği) olan kişilerin ikinci konut sahipleri hakkında genelde negatif bir tutum geliştirdikleri görülmektedir.

Cuma günleri buraya cumaya gelirler. Buraya halka bir katkıları yok. Halka katkısı yok zararları var. ...Adam 1500 lira maaşla geçiniyor bakma yazlığı olduğuna. Daha düne kadar yayan geliyordu, yol parası vermemek için köye kadar yürüyorlardı sahilden. Ak Parti bedava yaptı (ulaşımı) da otobüsle geliyorlar (K32, Yerel halk). ...Geçen İstanbullunun birisi dolmuşta gelirken diyormuş ki "biz gelmesek karnınız aç" diyormuş. Böyle söylenir mi. Şurası yazlık olalı kaç yıl oldu yav. Bu zamana kadar siz mi doyuruyordunuz bizi. Daha iyiydik o zaman (K23, Yerel halk).

İstanbul gibi büyükşehirlerden gelen ikinci konut sahibi kentli nüfusun yerel halkla daha az etkileşim kurduğu için yerel halk tarafından eleştirildiği görülmektedir.

İstanbul ve Ankara'dan gelenlerin dışındakiler çok iyiler. İstanbul ve Ankara'dan gelenlerin sanki her şeyi çok iyi biliyorlarmış da sana köylü cahil, bu gözle bakıyorlar. İstanbullu bilhassa bunu çok yapıyor. İstanbullular ile o sohbet kaynaşma yapılamıyor (K34, Yerel halk). Yazlıkçılardan memnun değilim. Bizi hakir görüyorlar. Hiç görüyorlar bizi, zengin oldukları için. Fukara olduğumuz için hakir görüyorlar. Sitenin içine sokmuyor. İçeri girersen jandarmayı çağırıyor. Ben çöplere gideceğim ben hurdacıyım, koymuyorlar siteye, çalar çarpar diye. Memnun değiliz yani delikanlı, uzun lafın kisası. Buralar eski hali daha iyiydi. Buranın düzenini bozdular. Denize giremezsin. Şimdi ben gideyim Kuşukent'e giremem (K26, Yerel halk). Yazlıkçılar köylüye azıcık yukarıdan bakıyorlar. Ama hepsi aynı değil canım. Çoğunluğu tepeden bakıyor. Köylünün oyu ile profesörün oyu bir değil var ya, bunun gibi (K31, Yerel halk). Köyde kalıyorlar ama ne köye uyabildiler ne de bizimkiler (köylü) onlara uyabildi. Selamlaşma bile yeni yeni başlıyor (K28, Yerel halk).

Yerel halk, yaz dönemlerinde ikinci konut sahiplerinden dolayı hastane, banka ve PTT gibi kamusal alanlarda insan kalabalığı ile karşılaştığını belirtmektedir. Yoğun nüfus belirli durumlarda alanda sosyal gerilimlere neden olmaktadır.

Hastanesi postanesi bankası kalabalık oluyor yazlıkçılardan dolayı. Kuyruk bekliyorsun. Kahredersin gayrı. Bir de saygısızlar. Efendim İstanbul'dan gelmiş, kültürlü dersin, maalesef. Şu köy halkının en cahili onlardan daha iyi benim yanımda. Onlar bir de şımarık. ...Saygılı olanları da var. Gelirler selam verirler, hal hatır sorarlar. Tepeden bakan da çok (K22, Yerel halk).

İkinci konut sahipleri, hayat pahalılığına neden oldukları, köyün içme suyunu kullandıkları gibi gerekçelerle de yerel halk tarafından eleştirilmektedir.

Katkıları yok zararları var. Ne katkıları olacak bize. Rahatımızı kaçırdılar bizim. Şimdi köyde de biz yabancı olmaya başladık. Suyu aşağıda kullandıkları için köyde susuz kalırız. Sahile su yetmedi mi bizim suyumuzu kesiyorlar. Biz burada susuzluk çekiyoruz, onlar orda duş alıyor. ...Bir liraya yiyeceğimiz domatesi üç liraya yeriz, onların yüzünden yani. Hayatı pahalandırdılar burada. Bir de gelir buğuz yapar (K20, Yerel halk).

İkinci konut sahiplerinin alanda trafik kurallarını daha az önemsemesi ve kural ihlalleri yapması nedeniyle de yerel halk tarafından eleştirilmektedir.

Bir de saygısız bunlar. Yolun ortaya bırakıyor arabayı. İstanbul'da yaşamış Ankara'da yaşamışın, sen de trafiği bilen adamsın...(K21, Yerel halk)...Yazlıkçıların trafiğinden de şikâyetçiyiz. Ne sinyal veriyorlar ne bir şey, ulu orta geziyorlar. Yüzde onu sadece trafiğe uyuyor. Şehirden geldiği için burayı basit görüyorlar. Aldırış etmiyorlar. ...Trafik en büyük sorun. ...Misafir olarak düşündüğümüz için, öyle şey (kötülük) de düşünmüyoruz onlara (K27, Yerel halk).

İkinci konut sahipleri, zeytinliklere zarar verdiği düşüncesiyle de yerel halk tarafından eleştirilmektedir. Zeytinlik alanların ikinci konutlarla işgal edilmesi, zeytinliklerin arasına inşaat molozu dökülmesi ve bazı yazlıkçıların zeytinleri izinsiz toplaması yapılan eleştirilerdir.

Valla gelen yazlıkçılardan hiç memnun değilim. ...Buraya gelenler hep zeytini katlediyorlar. (K19, Yerel halk). Köye fazla bir şeyi yok aşağının (sahilin). ...Her geçen gün zeytin ağacı yok oluyor. Yazlıkçıların hiçbirisinin faydası yok. Evin yapılacağı yerdeki zeytinleri söktüler. Bahçede bir tane zeytin ağacı kaldıysa kaldı. ...Köye hiçbir katkıları yok zarardan başka. ...Buraya yeme içmeye gelir, buradaki belediyelere hiçbir katkıları olmuyor (K26, Yerel halk). Zeytinlik para etse de zeytinleri çalıyorlar (yazlıkçılar) (K33, Yerel halk). Zeytinleri çalıyorlar. Niye topluyorsun zeytinleri diyorum. "Ben Ankara'da oturuyorum dayı, ben de yiyeceğim sen de ye" diyor. Hırsızlık yapıyorlar. Adama bakıyorum altında arabası var hırsızlık yapıyor (K29, Yerel halk).

Pelitköy yerel halkı dışında Pelitköy sahilindeki işletmecilerin de ikinci konut sahipleri hakkında bir takım eleştiriler yaptığı görülmektedir. Yapılan eleştiriler ise, alim gücünün düşük olması, konuşma üslubu ve davranış şeklinin bozuk olmasıdır.

Şimdi biz burada neyi yaşıyoruz biliyor musun? Buradaki yazlıkçılar İsraili biz Filistinliyiz. Onu yaşıyoruz. Davranışları ile yaklaşımı ile her şeyi ile seni adam yerine bile koymuyor (K36, Seyyar işletmeci). Buradaki yazlıkçılar emekli, cebinde parası yok. Burada zengin yazlıkçı yok. Emekli oldukları için, gelir düzeyleri çok düşük olduğu için de tabi turizme hiçbir faydaları yok. ...Konuşma tarzları kötü. Emredici şekilde, aşağılayıcı şekilde konuşuyorlar. Öğlen 12'den akşam 6'ya kadar oturuyorlar, içtikleri 4-5 çay (K35, Sahil kafe işletmeci).

Alt tema: Olumlu ifadeler: Araştırma alanında ikinci konut sahipleri hakkında yapılan eleştirilere rağmen, olumlu düşünenlerin ve konu hakkında kararsız kalanların da olduğu görülmektedir.

Bizimle kaynaşmalar, havalı bakanı da var ama çoğunlukla sıcak insanlar yani. Emekli insanlar. Bizim bir kademe üstümüz insanlar (K23, Yerel halk). Yazlıkçılardan bir şikâyetimiz yok. Bize oradan gelen bir şikâyet yok. Ama içinde hırsız da vardır. Onu bilemeyiz. Camimizi onlar dolduruyor ve gelir selam verir, oturur, nasılsın der. Hepsini iyi insanlar (K30, Yerel halk). Yazlıkçıların hem olumlu hem olumsuz etkileri var. ...Sahilde çalışanların sigortası var ama bir yandan da milli servet gidiyor. Zeytinler de gidiyor (kesiliyor). Hem olumlu hem olumsuz yani (K23, Yerel halk).

Kategori 4: Kamu Yetkililerinin İkinci Konut Sahiplerine Karşı Algıları

Alt tema: Olumsuz ifadeler: İkinci konut sahiplerinin belediye hizmetlerine yönelik yaptığı eleştirilere karşılık, belediye üst yetkilileri de onlara karşı birtakım eleştiriler yapmaktadırlar.

Sadece emlak vergisi ödüyorlar bize, ama karşılığında bizden çok fazla talepte bulunuyorlar, bir de gelip bize kafa tutmaları var. ...Yazlıkçılar bize yazın nefret ettiriyorlar. ...Emlak vergisi dışında da hiçbir faydaları yok. ...“sabah köpek niye havladı?” diye gelip belediyeye şikâyet ediyorlar. Ben şahsen bıktım yani. ... On aylık streslerini (kentte) topluyorlar topluyorlar, streslerini (gelip) bize boşaltıyorlar. ...Gelip de adam konteynırın içine değil de yere atıyor. Ondan sonra fotoğrafını çekiyor “bak çöpler yerlerde, belediye temizlemiyor” diyor. ...Hiç gelme ya, ben de seni görmek istemiyorum zaten. Bırak beni ben kendi halkımla iç içe yaşayım. Biz kışın mutluyuz kendi insanımıza hizmet ediyoruz. Yazın dert başlıyor bize. (K37, Belediye Yetkilisi).

Su tahsilatları dışındaki belediye gelirlerinin (emlak vergisi, otopark geliri, semt pazarı gelirleri vd.) Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'ne gittiği, bu nedenle ikinci konut sahiplerinin artan taleplerinin belediyenin sınırlı bütçesi ile yapmanın zorlaştığı ifade edilmektedir.

Bak benim yolumu yapacaksınız, tamam. Yolumun kenarında park var onu da yapacaksınız. Bunlar hep bir maliyet. Denizin içini (yosunları) temizleyin, plajları temizleyin diyorlar, cankurtaran bulundurun diyorlar. ...Biz her türlü çalışmayı yapıyoruz ama yine de yaranamıyoruz (K37, Belediye Yetkilisi).

Kategori 5: Kıyı (Sahil) Kullanımında Yaşanan Sorunlar

Alt tema: Yerel halk-ikinci konut sahiplerinin çatışması: Sahil kenarlarının ikinci konut siteleri ile kentli nüfus tarafından işgal edilmiş olması, bu alanların ikinci konut sahipleri tarafından sahiplenilmesine ve dışardan gelen kullanımlara kapatılmasına neden olmaktadır. Kıyıda inşa edilmiş siteler, genelde korunaklı-kapalı yerler olup, sadece site sahiplerine kullanılmaktadır. Bu durum yerel halk ile ikinci konut sahipleri arasında birtakım gerilimlere neden olmaktadır.

Denize girsen bile duşlarından faydalanamıyorsun. Yabancıyı yıkatmıyorlar bile, hemen suyu kapatıyorlar. Nasıl insanlık bu böyle. Geçen İğne Burnu'nda denize girdim. Duşlarının gittim altına, yıkıyorum. Tak suyu kesti adam, “hey bunun suyunun ücretini biz veriyoruz” dedi. “Bak, deniz bizim denizimiz diyorsunuz, deniz kamu malıdır, sen burada ev yaptın denizin kumunu mu aldın” dedim. “Burayı mı aldın” dedim. “Sana burayı kim sattı” dedim. O zaman ben de seni denize sokmam (K24, Yerel halk). ...Bizi denize sokmuyorlar. Kovalıyorlar. Giremezsin edemezsin diyorlar. Sitelerin önü deniz, gireceğiz kovalıyorlar bizi. ...Geçen birini vuracaktım. Hava onun mu, deniz onun mu? Orası özel mi? Canım orada girmek istedi. Kurallara onlar uyacak biz değil, burası benim köyüm (K25, Yerel halk)...Birçok yerde denize kadar indiler (siteler). Denizi kullanamıyor millet. ...Her taraf kapalı, sahilde dolaşamıyorsun bile (K29, Yerel halk). Bazı siteler sahili sıfır kapatıyor giremiyorsunuz, sahilde yürüyemiyorsunuz. (K4, Yazlıkçı).

Alt tema: Yabancılaşma: Yerel halk, sahilde ve ikinci konut siteleri arasında rahatça dolaşamadıklarını, alandan kendilerinin uzaklaştırıldığını, kendi topraklarında “yabancı” durumuna düşürüldükleri belirtmektedirler.

Sahilde giremediğimiz yerler çok. Seni görsünler ya da beni görsünler sitelerin arasında, bu adam kaçakçı der, hemen jandarmaya haber verir. Rahat nereye dolaşacaksın sen, dolaşabilir misin? (K25, Yerel halk). Bugün herkes evlerine gitsin, İstanbul'a Ankara'ya yazlıkçılar. Patlıcan fiyatı oluyor nah böyle, domates oluyor nah böyle. Dün pazara geleydin de pazarı bir göreydin. Evlerine gitsinler, ben gidiyor muyum ya İstanbul'a. Ne işim var benim İstanbul'da. Herkes evine gitsin. ...Bizi plaja bile sokmuyorlar. Onların olsun deniz, onun için gitmiyorum. Sahile koymuyorlar, kovalıyorlar bizi. ...Ben sevmiyorum onları. Hiç gelmeseler daha iyiydi. Onlar yokken 50 liraya çanta dolduruyorduk, şimdi 100 liraya da dolmuyor pazarda (K27, Yerel halk).

Alt tema: Sahillerin ücretlendirilmesi: Pelitköy'de sahillerin belediye tarafından çeşitli işletmecilere (büfe, kafe) kiralanması, sahil kullanımının ücretlendirmesine neden olmuştur. Deniz kenarlarındaki işletmelerin halka açık plajlara şezlong, masa ve sandalye koyarak sahil kullanımını ücretlendirmesi, bazı ikinci konut sahipleri tarafından eleştirilmektedir.

Geçen yıl sahilde ücretli kafe yoktu. Gelecek yıl buranın da bir kafeye verilmeyeceğinin garantisi yok. Bu tür işletmeler sahili kendi işletince halkın denize girebileceği ortak kullanım alanları kalmıyor. Kafenin işlettiği sahillere para verip

gireceksin, daha değişik bir ortam olacak. Buradan (halk plajından) her gelir grubu yararlanıyor (K4, Yazlıkçı). ...Buralar bir gün gelir de özelleşirse (işletmeye açılırsa) fakir fukara buradan denize giremez. ...Fakir fukaranın da hakkı var bu denize girmeye. Yalnız zengine ait değil bu ülke. 80 milyonun yaşama hakkı var. Sosyal adalet budur işte. Sen buraları zenginleştirirsen fakir nerden denize girecek (K5, Yazlıkçı).

Araştırma alanının sahilinde görülen diğer sorun, denizi kullanacaklar için mevcut bir otopark alanının olmamasıdır. Bu durum, ikinci konut turizminin araştırma alanı sahilinde plansız geliştiğinin ya da doğru planlama yapılamadığının bir sonucudur. Özel araçlar, zeytin ağaçları altına ve yol kenarlarına düzensiz bir şekilde park edilmektedir.

İkinci konut turizminin alandaki sosyokültürel etkileri Tablo 4'ten bütüncül olarak düşünüldüğünde, sahil kullanımında yerel halk ve ikinci konut sahipleri arasında bazı sorunlar yaşanmakta olduğu, ayrıca sahilin işletmeciler tarafından ücretlendirilmesinin endişeyle izlendiği ifade edilmektedir. Bu durum, alanda paydaşlar arasında yer yer sosyo-mekânsal gerilime neden olduğu görülmektedir. Belediyeden daha fazla hizmet beklendiği, birtakım taleplerin karşılanmadığı gerekçesiyle belediyenin eleştirildiği görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 5: İkinci Konut Turizminin Sosyal Etkilerine İlişkin Tematik Kodlama

Kategori	İfade (Açık Kodlama)	Aksiyel Kod	Seçici Kod
Kıyı (Sahil) Kullanımında Yaşanan Sorunlar	Kafenin işlettiği sahillere para verip gireceksin Bazı siteler sahil sifir kapatıyor giremiyorsunuz Sahilde yürüyemiyoruz Bizi denize sokmuyorlar Hiç gelmeseler daha iyiydi	Kapalı plaj Dışlanma Ayrışma	Yerel halk ve yazlıkçılar arasında sosyal ayrışma ve sosyal dışlanma.
İkinci Konut Sahiplerinin Yerel Halk İle Sosyal İlişkileri	Cuma günleri buradan oraya (köye) namaza giderler Köye gittiğin zaman bön bön bakarlar Pelitköy halkı ile temasımız pek yok Yerel halkın bize bakışı olumlu Yerel halkla temasımız var İnsan olarak seviyoruz da kazıkçılar Pelitköy'ün halkı samimi bize Toplum insanı onlar Pelitköy insanını sevmeyiz bizi	Yerel halk Kazıkçı Samimi Temas Sevmek Köy	Yerel halk kazıkçı ve sevmeyen olsa da köy halkı samimidir her ne kadar temas kurmasak da.
Belediye Hizmetlerine Karşı Algıları	Belediyenin burada hiç yatırımı yok Belediye az çalışıyor Belediyenin hizmetleri eskiye nazaran iyi 20 yıl önce de belediye aynı idi, şimdiki de aynı Belediye olarak hizmet alamıyoruz Kartın yoksa paranla otobüse binemiyorsun Belediye bizi yolunacak kaz gibi görüyorlar	Belediye Hizmet Memnuniyet Çalışma	Belediye az çalışarak hizmet sunamamakta ve memnuniyeti azaltmaktadır.
Yerel Halkın "Yazlıkçı" Algısı	Yazlıkçılar zeytinleri çalışıyorlar Buradaki yazlıkçılar İsraili, biz Filistinliyiz Rahatımızı kaçırdılar bizim Şimdi köyde de biz yabancı olmaya başladık Hayatı pahalandırdılar burada Saygısız bunlar Onlar bir de şımarık Tepeden bakan da çok Bizi hakir görüyorlar Onlar zengin biz fukarayız Sitenin içine sokmuyor Buranın düzenini bozdular	Yazlıkçı İsraili Filistinli Yabancıyız Saygısız Şımarık Zararlılar	Yazlıkçılar yerli biz yabancı olduk, üstelik saygısız ve şımarıklar.
Kamu Yetkililerinin "Yazlıkçı" Algısı	Bizden çok fazla talepte bulunuyorlar Yazlıkçılar bize yazın nefret ettiriyorlar Emlak vergisi dışında da hiçbir faydaları yok bize	Talep Nefret Fayda	Talepleri fazla, faydaları yok

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yerel halk ile ikinci konut sahipleri arasında sosyokültürel ilişkiler, 1990'lı yıllarda günümüze göre daha yoğun olmuş; ikinci konut sahipleri Pelitköy Belediyesi, esnafı ve pazarı ile daha sık temas kurmuştur; ancak günümüzde bu temasın ve sosyal etkileşimin azaldığı görülmüştür. Nitekim bu durumun ortaya çıkmasında, Pelitköy (Belde) Belediyesi'nin kapanmış olması, sahil kenarına pazar alanı kurulması ve sahile cami yapılması nedeniyle köy içerisine daha az kent insanının gelmesine sosyokültürel etkileşimin azalmasına neden olmuştur.

İkinci konut sahipleri, günümüzde gerek Pelitköy sahil yerleşmesinin gerekse Burhaniye ilçe merkezinin nüfusunu artırarak yaz aylarında yoğun bir insan hareketliliğine neden olmaktadır. Bu insan hareketliliği belirli mekânlarda yerel halk ile temas kurmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Pelitköy sahil kenarına kurulan pazar yeri, toplu ulaşım araçları, Burhaniye ilçe merkezine kurulan semt pazarı, Burhaniye'nin sokak ve caddeleri, banka, belediye ve hastane gibi alanlar ikinci konut sahipleri ile yerel halkı bir araya getirmektedir. Bu yerlerde kalabalık bir kitlenin bir araya gelmesi, banka, belediye ve hastane gibi kurumlarda sıra beklemek zorunda kalmaları her iki paydaş grup arasında yer yer toplumsal bir

gerilimin yaşanmasına neden olmaktadır. Ayrıca trafikteki araç yoğunluğu, park sorunu, toplu ulaşım araçlarının küçük olması ve yaşlı nüfusun ayakta gitmek zorunda kalması gibi durumlar alandaki stres ve gerilimi artırmaktadır. Sahil kullanımında ve denize girmede bazı alanların ikinci konut sahipleri tarafından yerel halkın kullanımına kapatılması, zeytin bahçeleri içerisine dökülen inşaat molozları, zeytinlerin izinsiz toplanması, ikinci konutta beslenen evcil hayvanların (köpek) giderken alana bırakılması nedeniyle bu hayvanların köye gelmesi gibi durumlar yerel halk ile ikinci konut sahipleri arasındaki sosyokültürel ilişkileri olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer bir deyişle, bu durum alanda sosyal çatışmaya neden olmaktadır.

Yerel halk; ikinci konut sahiplerinin rahatlarını kaçırdığını, kendilerine tepeden baktıklarını, dedelerinden kendilerine kalan topraklarda yabancılaştıklarını belirtmesi ikinci konutların alandaki sosyo-kültürel etkilerini göstermektedir. Yerel halkın araştırma alanını babadan-dededen kalma miras olarak görerek sahiplenmesi karşısında, ikinci konut sahiplerinin konut satın aldığı için alanı kullanma ve tüketme hakkının kendisinde olduğunu düşünmesi alandaki sosyokültürel gerilimin diğer bir sebebi olmaktadır. Ayrıca yerel yönetim ile ikinci konut sahipleri arasındaki olumsuz algı ve söylemler de alandaki sosyal gerilimi artırmaktadır. Pelitköy yerel halkının ikinci konutlara karşı eleştirel yaklaşması, *"ikinci konutların kırsal alanlarda istenmeyen bir değişim ve artan bir tehdit"* olarak görüldüğü söylenebilir. Ancak alanda görülen ve zaman zaman yaşanan bu tür durumların dışında, yerel halkın ve ikinci konut sahiplerinin birbirlerine karşı olumlu düşünceye sahip oldukları da görülmektedir. Nitekim ankete katılan ikinci konut sahiplerinden %64,9 gibi büyük bir çoğunluğun ($\bar{X}=3,49$) Pelitköy halkını sevdiğini ve %72'sinin Pelitköy insanı ile birlikte yaşamaktan memnun olduğu ($\bar{X}=3,62$) ifade ettiği görülmektedir. Kentin zengin sınıfının artan tatil ihtiyacı karşısında, yerel halkın denize girme ve sahilde dolaşma konusunda engellemelerle karşılaşması sosyal ayrışmayı ve sosyal dışlanmayı da ortaya çıkarmaktadır. Nitekim yapılan görüşmelerde yerel halkın (K36) kendisini "Filistinli", ikinci konut sahiplerini ise "İsraili" olarak tanımlaması alandaki sosyal ayrışmayı göstermektedir. Sahil ve deniz kullanımında her iki paydaş arasında yaşanan çeşitli sorunlar, alanda sosyal dışlanmanın yaşandığını da ortaya koymaktadır.

Anket araştırmasındaki katılımcıların %76,3'ünün evli, %47,7'sinin emekli %49,5'inin lisans ve lisansüstü bir eğitime sahip olması ve %34,6'sınının 3001-5000 TL aylık gelir sahibi olması, ikinci konut sahiplerinin gelir bakımından orta sınıf emekli ailelerden oluştuğunu göstermektedir. Bu bağlamda ikinci konut sahipleri meslek, gelir seviyesi ve eğitim durumu bakımından yerel halka göre, tüketim harcamaları, yaşam tarzı ve dünya görüşü bakımından farklılaştığı söylenebilir. Bu durum ise, mekânın kimliğini/toplumsal (sosyokültürel) yapısını değiştirmektedir. İkinci konut sahipleri ile yerel halk arasında görülen bu sosyo-ekonomik farklılık, kırsal alanlarda ikinci konut gelişimi ile *"elit kırsal sosyal coğrafyanın üretilmesi"* durumu ortaya çıkmaktadır. Her iki paydaş arasında görülen bu farklılık alanda gelir eşitsizliğini artırmakta, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel sorunların da kaynağı olmaktadır. Nitekim alım gücü yerel halka göre yüksek olan kentli nüfus karşısında, yerel halk hayat pahalılığı, konut ve arsa fiyatlarının yükselmesi gibi nedenlerle zorluklar yaşamakta; bu durum ise, dışardan gelen kentli nüfusa karşı alanda bir tepkinin oluşmasına neden olduğu belirlenmiştir.

Kıyı alanı kullanımında her iki paydaş arasında yaşanan sorunların giderilmesi için mevcut yasaların uygulanması gerekmektedir. Sahil kenarındaki ikinci konut sitelerinin kıyıya inşa ettiği iskele ve şezlong kullanım alanları, site sakinleri dışındaki kişilerin kullanımına kapatılması gibi yaşanan sorunlar, yasaların uygulanması ile ortadan kalkacaktır. Nitekim 3621 Sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. Madde'sine göre *"Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz"* ve *"Kıyının kumluk veya çakıllık olduğu alanlarda denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik rekreatif amaçlı iskele yapılamaz"* ibaresi, araştırma alanı kıyılarındaki sorunları giderecek yasal dayanakları oluşturmaktadır. Ayrıca sahil kenarındaki dinlenme ve eğlenmeye yönelik işletmelerin (kafe, kahvehane, çay bahçesi vb.) sahil kullanım alanının sınırı belirlenmeli, sahil kenarında yer alan işletmelerin şezlong vd. hizmetlerinin ücretleri yönetmelikle yeniden düzenlenmelidir.

Belediye hizmetlerinden kaynaklanan sorunların da daha rasyonel bir şekilde çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Balıkesir ilinin büyükşehir statüsüne kavuşması, Pelitköy Belediyesi'nin kapanması ve hizmetlerin Burhaniye Belediyesi'nden karşılanmak durumunda kalınması belediye hizmetlerinin aksamasına ya da yeterli oranda hizmetlerin alana ulaşmamasına neden olmaktadır. Bu durum da ikinci konut sahiplerinin belediye hizmetlerine karşı memnuniyet düzeyini olumsuz (%61,2) etkilemektedir. Bu nedenle Burhaniye Belediyesi'nin ikinci konut sahiplerinin ulaşım, altyapı ve temizlik gibi hizmet taleplerine yeterli oranda cevap vermeli ve bu alanlar için daha fazla bütçe ayırmalıdır. Nitekim 5393 Sayılı Belediye Kanunu (Madde 9) *"Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli aynı yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır"* ibaresi, mahalle yerleşmeleri için belediyelere yasal görevler yüklemektedir.

Sonraki çalışmalarda araştırmacılar, ikinci konut turizminde sosyomekansal çatışma ve sosyomekansal ayrışma konusunu ekonomik, politik ve ideolojik boyutları ile incelemesi önerilir.

To Cite This Article: Ceylan, S. & Somuncu, M. (2020). Socio-spatial decomposition seen between second home owners and local people: Case of Pelitköy (Burhaniye). *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 42, 182-198.

Submitted: March 07, 2020

Revised: June 12, 2020

Accepted: June 27, 2020

EXTENDED ABSTRACT

SOCIO-CULTURAL RELATION BETWEEN SECOND HOME OWNERS AND LOCAL PEOPLE: CASE OF PELİTKÖY

INTRODUCTION

Effects of second homes on host regions and locations, has analysed with different perspective that economic, social and environmental variables (Atkinson, Picken and Tranter, 2009; Hoogendoorn and Visser, 2011a; Hoogendoorn and Visser, 2011b; Van-Noorloos, 2012; Hay and Visser, 2014: 158). Unplanned developing of second homes causes many the problem both in turkey and in the world. This situation has resulted with economic, social, environmental and cultural damages for rural societies (Keshavarznia, Sarvar and Mahdavi, 2013: 182). In this regard, many researchers purpose monitoring that effect and developing of second homes in many of destinations (Müller, 2013; Wu, Xu and Lew, 2013; Osbaldiston, Picken and Duffy, 2014). The most persistent and opposing ideas against second homes come from Britain-based researchers (Gallent and Tewdwr-Jones, 2000; Gallent, Mace and Tewdwr-Jones, 2003; Gallent, Mace and Tewdwr-Jones, 2005; Gallent, 2007; Hoogendoorn and Visser, 2015: 1). Among all the effects of second homes tourism are the least contemplated parts the issue of socio-cultural impacts (Coppock, 1977; Marjavaara, 2008; Van-Noorloos, 2012). The socio-cultural effects of second homes tourism are the source of many conflicts in destinations (Gallent and Tewdwr-Jones, 2000). Second homes owners which represent the urban lifestyle and values in urban norms cause conflict with local life (Marjavaara, 2008: 17) and at the same time, they have affected through various activities host society.

The aim of this research is to understand socio-cultural effects between second home owners and host society and determined their thoughts (perception) about each other. This research is significant that it shows the socio-cultural effects of second homes tourism, and it will be example of similar research

METHOD

The research was carried out together with the quantitative and qualitative research design. The survey was conducted among 350 second home owners. The participants that are in survey were determined according to the simple random sampling method. Universe of research which is 10.000 people, was created according to population that is living of second homes. The sampling size that is 350 persons, was determined based on 55% reliability level and 5% margin of error. The survey data was analysed descriptively in SPSS 16.0 program. Moreover, highly detailed face-to-face interviews were made via semi-structured forms for 38 people from second home owners. The participants in interviews were determined according to the purposive sampling method. Interviews was analysed descriptively in MAXQDA 12 and Microsoft Word program. Research questions: How does second homes tourism affect the local people socio-culturally? How do second home owners and local people perceive each other in the area?

RESULTS

According to the survey results, the participants that is in survey are married generally (76,3%), retired (47,7%), middle and upper age (43,4%), has highly educated. This situation shows that second homes are generally used by the married. High average age of the participants ($\bar{X}=48,51$), is related with the preference and used of second homes by retirees. The participants are generally retired (47,7%), public person worker (13,4%), private sector employee (12,6%), housewife (12%) and students (10,3%). 34,6% of participants have monthly revenue between 3001-5000 Turkish lira. Moreover, 2001-3000 Turkish lira (19,1%) and 5000+ Turkish lira (16,6%) monthly revenue stands out. The average monthly income of households ($\bar{X}=3956,37$) is above the average of Turkey. Middle income group which are retired and elder, often have second home in the area. According to likert scale, the participants responded positively ($\bar{X}=4,05$) to

the phrase “Pelitköy is a beautiful place”. Moreover, a large part of them ($\bar{X}=3,49$) joined the expression of “I love the local people of Pelitköy” and they responded positively ($\bar{X}=3,62$) to expression “I am happy to live together Pelitköy local people”. However, they are not satisfied with some situations which are “lack of social activity in Pelitköy” and “Deficiencies in municipal services”. Participants which are second home owners, joined the expression “I love my neighbors in the Pelitköy” ($\bar{X}=3,78$) and “I spend time with them” ($\bar{X}=3,53$).

According to interview findings, second home owners have established social and commercial relations with the local people in the areas like street market, mosque, bus, beach, municipality, hospital and bank. However, there are also some problems between second home owner and local people. Local people, which living in Pelitköy state that second home owners are spoiled and disrespectful, and they belittling and despise themselves. Moreover, they prohibit local people from swimming and walking around second housing. Because of second home owners, municipal, bank, hospital and post office buildings become overcrowded in the summer, and traffic jam are seen in the streets. Also, because of second home tourism, cost of life is increased and olive fields are narrowed. Municipal administration state that they have difficulty in meeting the increasing demands of second home owners. Also, they said that they don't like second home owners, because of criticize themselves and for having oral discussion.

CONCLUSION

The research demonstrates that socio-cultural relations between second home owners and local people were more intense in the 1990s, however it reduced today. After closure of Pelitköy municipality in 2004, after construction of a street market and a mosque on coast of Pelitköy had reduced socio-cultural relations of stakeholders in the area. Seasonally increasing population effected as economic and social to the local people. This situation causes the local people to take a negative attitude towards the second home owners. Pelitköy people have feel strangers in the area, because of social exclusion of second home owners, which are elite urban society.

Kaynakça / References

- Asgary, A., Rezvani, M.R. & Mehregan, N. (2011). Local residents' preferences for second home tourism development policies: a choice experiment analysis. *Tourismos: An International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 6(1), 31-51.
- Atkinson, R.G., Picken, F. & Tranter, B. (2009). Home and away from home: The urban-regional dynamics of second home ownership in Australia. *Urban Research & Practice*, 2(1), 1-17.
- Baltacı, F. (2011). *İkinci konut turizmi kapsamında Alanya'da konut edinen yabancıların kentin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısına etkileri*. (Akdeniz Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya).
- Bırol-Özerk, G. (2012). Türkiye'de yazlık ikinci konutların yarattığı sorunlar bağlamında Balıkesir ili Ege kıyılarındaki yazlık ikinci konutlara genel bir bakış, Megaron Balıkesir. *Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi Dergisi (Popüler Dergi)*, 29-35. 07 Temmuz 2019 tarihinde <https://www.arkitera.com/gorus/turkiyede-yazlik-ikinci-konutların-yarattığı-sorunlar-baglamında-balıkesir-ili-ege-kıyılarında-yazlık-ikinci-konutlara-genel-bir-bakış/>, adresinden edinilmiştir.
- Casado-Díaz, M.A. (1999). Socio-Demographic Impacts of residential tourism: a case study of Torrevieja, Spain. *International Journal of Tourism Research*, 1(4), 223-237.
- Çimen, H. (2010). *İkinci konut satın almada destinasyon kalitesinin etkisi: Alanya örneği*. (Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara).
- Coppock, J.T. (1977). Second homes in perspective. In J.T. Coppock (Ed.), *Second homes: curse or blessing?* (pp. 1-16). Oxford: Pergamon Press.
- Çubuk, M. (1984). *Turizmin dinlenme eğlenme ve boş zamanları değerlendirme ile bütünleşmesi, yeniden tanım denemesi ve turizm planlamasında sistemli bir yaklaşım*. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Yayın No: 7, ISBN: 303113979
- Farstad, M. & Rye, J.F. (2013). Second home owners, locals and their perspectives on rural development. *Journal of Rural Studies*, 30, 41-51.
- Flognfeldt, T. (2002). Second home ownership. a sustainable semi-migration. In C.M. Hall & A.M. Williams (Ed.), *Tourism and migration: new relationship between production and consumption* (pp. 187-203). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Gallent, N. & Tewdwr-Jones, M. (2000). *Rural Second Homes in Europe: Examining Housing Supply and Planning Control*. Aldershot: Ashgate.
- Gallent, N. (2007). Second homes, community and a hierarchy of dwelling. *Area*, 39(1), 97-106.
- Gallent, N., Mace, A. & Tewdwr-Jones, M. (2003). Dispelling a myth? second homes in rural Wales. *Area*. 35(3), 271-284.
- Gallent, N., Mace, A. & Tewdwr-Jones, M. (2005). *Second Homes. European Perspectives and UK Policies*. Ashgate: Aldershot.
- Gökenez, A., Dinç, Y. & Taşkıran, H. (2010). Türkiye'de ikinci konut kavramı ve Ayrılkta ikinci konutlar üzerinde yapılan araştırma ışığında bir pazarlama model önerisi. *11. Ulusal Turizm Kongresi (02-05 Aralık 2010)*, Kuşadası, Türkiye.
- Görgülü, T. & Manisa, K. (2008). İkinci konutların turizm sektöründe yeniden kullanılmasına yönelik model, megaron. *YTÜ Mimarlık Fakültesi E-Dergisi*, 3(1), 68-78.
- Gülcan, M. (2013). *Challenges of coastal resort towns regarding second home developments: the case of ayrılık*. (Unpublished Master Thesis, Middle East Technical University, Ankara).
- Gündüz, E. (2003). *Tatil amaçlı ikinci konutların fiziksel ve sosyal yapıya etkileri: Mahmutlar örneği*. (Selçuk Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya).

- Halfacree, K. (2011). 'A solid partner in a fluid world' and/or 'line of flight'? interpreting second homes in the era of mobilities. *Norsk Geografisk Tidsskrift*, 65, 144-153.
- Hall, C.M. & Müller, D.K. (2004). *Tourism, Mobility and Second Homes: Between Elite Landscape and Common Ground*. Clevedon: Channel View.
- Hay, A. & Visser, G. (2014). Socio-cultural and socio-economic features of second homes in rosental, South Africa. *Bulletin of Geography, Socio-Economic Series*, 26, 157-166.
- Hoogendoorn, G. & Visser, G. (2004). Second homes and small-town (re)development: the case of Clarens. *Journal of Family Ecology and Consumer Sciences*, 32, 105-116.
- Hoogendoorn, G. & Visser, G. (2011a). Tourism, second homes and an emerging south african post-productivist countryside. *Tourism Review International*, 15(1/2), 183-197.
- Hoogendoorn, G. & Visser, G. (2011b). Second homes and economic development issues in small town South Africa. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 102(3), 275-289.
- Hoogendoorn, G. & Visser, G. (2015). Focusing on the "Blessing" and not the "Curse" of Second Homes: Notes from South Africa. *Area*, 1-6.
- Keshavarznia, N., Sarvar, R. & Mahdavi, M. (2013). Environmental impacts of second home development on Damash Village in Gilan Province, Iran. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*, 3(2), 181-184.
- Kozak, M. & Duman, T. (2011). İkinci konutların turizm sektörüne kazandırılması: Muğla ili Datça ilçesi örneği. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 12(2), 226-242.
- Küçük, H. & Kılıç, T. (2018). Karasu ilçesinde (Sakarya) ikinci konutların gelişimi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(65), 111-130.
- Marjavaara, R. (2007). The displacement myth: second home tourism in the Stockholm archipelago. *Tourism Geographies: An International Journal of Tourism Space*, 9(3), 296-317.
- Marjavaara, R. (2008). *Second home tourism. the root to displacement in Sweden?* (PhD Dissertation, Department of Social and Economic Geography, Umea University, Sweden). Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/268269183_SECOND_HOME_TOURISM_The_Root_to_Displacement_in_Sweden.
- Marsden, B. (1977). Holiday homescapes of Queensland, In J.T. Coppock (Ed.), *Second homes: curse or blessing?* (pp. 57-73). London: Pergamon Press.
- Mizan, G. (1994). *Turizm ve ikinci konut gelişiminin doğal çevre üzerindeki etkilerinin incelenmesi: Dilek Yarımadası ve yakın çevresi örneği*. (İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, adresinden edinilmiştir.
- Müller, D.K. & Hoogendoorn, G. (2013). Second homes: curse of blessing? a review 36 years later. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 13(4), 353-369.
- Müller, D.K. (2011). Second homes in rural areas: reflections on a troubled history. *Norsk Geografisk Tidsskrift*, 65(3), 137-143.
- Müller, D.K. (2013). Progressing second home research: a Nordic perspective. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 13(4), 273-280.
- Okuyucu, A. (2016). *İkinci konutların ekonomik ve sosyo-kültürel etkileri konusunda bir araştırma: Yalova-Çınarcık örneği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara).
- Oliveira, J.A., Roca, M.N.O. & Roca, Z. (2015). Economic effects of second homes: a case study in Portugal. *Economics and Sociology*, 8(3), 183-196.
- Osbaldiston, N., Picken, F. & Duffy, M. (2014). Characteristics and future intentions of second homeowners: a case study from Eastern Victoria, Australia. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure & Events*, 14, 62-76.
- Özgüç, N. (1984). *Turizm Coğrafyası*. İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Öztoprak, F. (1995). *Faça örneğinde "hassas mekânlarda" ikinci konut olgusunun fiziki çevre ve sosyal yapıya etkisi*. (Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kentsel Planlama Programı Yüksek Lisans Programı Tezi, İstanbul).
- Polat-Üzümcü, T. & Özmen, A. (2018). İkinci konutların turizme kazandırılması: Sapanca örneği. *Uluslararası Turizm, İşletme ve Ekonomi Dergisi*, 2(2), 149-164.
- Robinson, H. (1976). *A Geography of Tourism*. London: MacDonald & Evans.
- Rye, J.F. (2011). Conflicts and contestations. rural populations' perspectives on the second homes phenomenon. *Journal of Rural Studies*, 27, 263-274.
- Salamin, F. (2011). *Integration of second homeowners. as alternative solution to the second home problems in Brione Sopra Minusio*. (Unpublished Master Thesis, Università Della Svizzera Italiana, Switzerland). Retrieved from http://www.otur.usi.ch/sites/www.otur.usi.ch/files/uploads/master_thesis_2011_florie_salamin.pdf.
- Simmons, L.G. (1975). *Rural Recreation in Industrial World*. London: Edward Arnold.
- Urry, J. (1995). *Consuming Places*. London and New York: Routledge.
- Van-Noorloos, F. (2012). *Whose Place in the Sun? Residential Tourism and its Implications for Equitable and Sustainable Development in Guanacaste*. Delft: Costa Rica Uitgeverij Eburon.
- Williams, A.M. & Hall, C.M. (2000). Tourism and migration: new relationships between production and consumption. *Tourism Geographies*, 2(1), 5-27.
- Wu, Y.F., Xu, H.G. & Lew, A.A. (2013). Consumption-led mobilized urbanism: socio-spatial separation in the second home city of sanya. *Mobilities*, 21, 136-154.
- Zoğal, V. (2016). *Urla'da ikinci konutların turizm coğrafyası yaklaşımıyla değerlendirilmesi*. (Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir).
- Zoğal, V., Emekli, G. (2018). Urla'da (İzmir) ikinci konutların değerlendirilmesine yönelik nitel bir araştırma. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), 189-204.